

11-12-13-14-
Handelingen 15-16-17-18-19-20

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van december 1989

AANPASSING BEGROTING 1989

MIDDELENBEGROTING 1990

UITGAVENBEGROTING 1990

PROGRAMMADECREET

VLAAMS FINANCIERINGSFONDS HERSTEL GEMEENTEFINANCIEN

BEEINDIGING COMPENSATIEPOLITIEK

Inhoud

Nr. 11 Maandag 11 december 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 291

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 291

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 291
Intrekking, blz. 291

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 291

Verslagen

Indiening, blz. 292

Jaarverslagen

Indiening en verwijzing, blz. 293

Rapport van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 293

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 293

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 293

Mededelingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 293

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Indiening, blz. 294

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 70)

Indiening, blz. 294

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 294

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking, blz. 294

Sprekers : de heren J. De Bremaeker en P. Deprez, verslaggevers, de heren G. Verhaegen en A. Denys, Minister G. Geens, de heren H. De Loor, W. Luyten, E. Van Rompuy, P. Van

Grembergen, L. Hancké, mevrouw M. Vogels, Minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 317

Nr. 12 Maandag 11 december 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 319

Samenstelling van Commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 319

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 294

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, H. De Croo, E. Van Rompuy, Minister G. Geens, de heren W. Luyten, A. Denys, G. Annemans, P. Vangansbeke, L. Dierickx, J. Loones, A. Kempinaire

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe Aangelegenheden, blz. 336

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren H. Suykerbuyk, A. Kempinaire, A. Denys, D. Van der Maelen, W. Luyten, E. Bockstal, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 352

Nr. 13 Dinsdag 12 december 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 353

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Operbaar Ambt, blz. 353

Sprekers : de heer H. De Loor, verslaggever, de heren E. Vankeirsbilck, J. Pede, Minister L. Van den Bossche, de heren R. Van Lerberghe, R. Van Hooland, L. Vanhorenbeek, G. Cardoen, J. Van Eetvelt, F. Willockx, A. Denys, R. Daems, mevrouw M. Vogels

Ontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën - 267 (1989-1990) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 380

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heer H. De Loor

Regeling van de werkzaamheden, blz. 388

Nr. 14 Dinsdag 12 december 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 383

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)

- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en Gezondheid, blz. 383

Sprekers : de heer J. Van Hecke, verslaggever, de heren A. Denys, J. Devolder, Minister J. Lenssens, de heer J. van der Sande, Minister H. Weckx, mevrouw M. Vogels, de heren W. Peeters, F. Dewinter, W. Luyten, E. Van Rompuy, mevrouw M. Tyberg-hien-Vandenbussche, de heren L. Hancké, H. Lauwers, H. Van Wambeke, W. Verreycken

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 420

Sprekers : de heer G. Beerden, verslaggever, de heren J. Van Eetvelt, F. Vreven, H. De Loor, J. Cuyvers, J. De Seranno, Minister L. Waltiel, mevrouw F. Brepoels, de heren W. Verreycken, P. Breyne, M. Olivier, Minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 439

Nr. 15 Woensdag 13 december 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 441

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 441

Sprekers : de heren J. Van Looy en A. Van Nevel, verslaggevers, de heren E. Vandebosch, D. Vervaet, Jozef Bosmans, J. Timmermans, Minister

T. Kelchtermans, de heren E. Gryp, M. Capoen, P. Vandermeulen, G. Beerden, J. Dufaux, J. Cuyvers, J. Caudron, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren A. Denys, P. Van Grembergen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 469

Nr. 16 Woensdag 13 december 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 471

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het be rotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud (Voortzetting), blz. 471

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heren E. Gryp, R. Van Hooland, J. De Seranno, J. Timmermans, J. Caudron

Economie, Energie en Tewerkstelling, blz. 478

Sprekers : de heer D. Van der Maelen, mevrouw M. De Meyer, verslaggevers, de heren J. De Roo, J. Laverge, C. Lisabeth, A. Denys, mevrouw N. Maes, de heren R. Van Hooland, F. Dewinter, H. Candries, Minister N. De Batselier, de heren L. Bril, F. Aerts, D. Van Mechelen, Minister R. De Wulf, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 513

Nr. 17 Donderdag 14 december 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 513

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media, blz. 513

Sprekers : Mevrouw L. Nelis-Van Lie-dekerke, verslaggever, de heer E. Van Rompuy, Minister P. Dewael, de heren A. Denys, A. De Beul, E. Derycke, H. Van Dienderen, W. Verreycken, L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 536

Nr. 18 Donderdag 14 december 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 537

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van

VOORZITTER : de heer M. Olivier, Eerste Ondervoorzitter

- De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

- De vergadering wordt geopend om 9.30 uur.

De Voorzitter : Dames en heren. de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Bartholomeeussen, E. Beysen, Jos Bosmans, A. Duroi-Vanhelmont, P. Hermans, G. Janzegers, O. Lefebber, C. Marchand, G. Sprockeels, A. Steverlynck ; gezondheidsredenen.

G. Annemans, F. Brepoels, E. De Groot, F. Dewinter ; ambtsverplichtingen

J. Caudron ; familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

MEDIA

De Voorzitter : Wij behandelen thans een eerste materie waarvoor Minister Dewael bevoegd is, met name Media.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's. het ontwerp van decreet voor de begroting 1990 met betrekking tot de Media werd door de Commissie gedurende een drietal vergaderingen besproken.

De omvang van de Vlaamse media-begroting betekent ongeveer de helft van de Vlaamse Cultuurbegroting, wat dus een niet onaanzienlijk deel is.

De Gemeenschapsminister van Cul-

tuur verduidelijkt tijdens de eerste zitting zijn standpunten inzake de openbare omroep, de geschreven pers en de private televisie, zowel regionale als lokale TV, de satelliettelevisie, de reciprociteit in het Belgisch medialandschap en de EG-richtlijn.

De financiële repercussies voor het mediabeleid hebben hoofdzakelijk betrekking op twee belangrijke posten : de toelage aan de openbare omroep : 6.296.1 miljoen en de hulp aan de geschreven pers : 32 miljoen.

Daarbij wordt nog voor de adviesraden - Mediaraad, Raad voor Niet-Openbare Radio's, Raad voor Handelspubliciteit - een bedrag voorzien van 1,3 miljoen. Totaal vertegenwoordigt dit 6.339.4 miljoen.

Ten opzichte van 1989 zijn de bedragen voor de adviesraden en de geschreven pers dezelfde gebleven.

Voor de openbare omroep daarentegen werd een verhoging gevraagd van 182,1 miljoen. Hierin zijn weliswaar begrepen : 121 miljoen voor de toepassing van de CAO, 50,3 miljoen voor pensioenlasten. 10,8 miljoen netto-dotatie of globaal 182,1 miljoen.

De totale BRT-dotatie voor 1990 werd vastgelegd op 6.296,1 miljoen, inclusief het bedrag voor derden, voor investeringen en voor leningen, met name : 5.480,9 miljoen : de dotatie uitzendingen, 62,2 miljoen : de dotatie voor derden, 360 miljoen : de dotatie investeringsfonds, 390 miljoen : de dotatie urgentieprogramma

Mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke (CVP) was verslaggever over de begrotingsmaterie Media

en leningen, zegge een totaal van 6.296.1 miljoen.

In het begrotingsjaar 1989 werd de dotatie reeds verhoogd met 600 miljoen, in toepassing van het toen afgesloten Regeerakkoord.

In deze 600 miljoen zitten weliswaar 200 miljoen compensatie sponsoring, 27,3 miljoen niet-afneming reservefonds, 91 miljoen personeelsverplichtingen en 73,8 miljoen pensioenfondsen of in totaal 392,1 miljoen.

Met andere woorden de reële verhoging bedraagt slechts 207.9 miljoen in plaats van 600 miljoen.

- De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt als Voorzitter op.

De openbare omroep vraagt nu publiciteit te mogen voeren op de BRT-radio en inkomsten te verwerven uit sponsoring uit niet-commerciële reclame.

Dit verzoek wordt op 200 miljoen begroot.

De Gemeenschapsminister verwees hierbij naar het Regeerakkoord dat stelt dat niet-commerciële publiciteit een exclusiviteit zou zijn voor de private landelijke omroep. doch het Regeerakkoord vermeldt eveneens dat de BRT-omroep beroep kan doen op sponsoring, co-productie en co-financiering van programma's en zogenaamde hand- en spandiensten.

De Gemeenschapsminister beklemtoonde de noodzaak zich binnen de Commissie te beraden over de structuur, de rol en de opdracht van de openbare omroep, met het oog op een debat rond de financiële middelen.

Inzake de geschreven pers zijn de bedragen ingeschreven in de begroting 1990 dezelfde als die weerhouden in 1989, namelijk 42 miljoen : 36.3 miljoen voor de geschreven pers en 5.7 miljoen toelagen voor het pershuis.

Wat de private televisie betreft stelde de Gemeenschapsminister dat het Regeerakkoord duidelijk is over de exclusiviteit met betrekking tot het

voeren van reclame, zowel commerciële als niet-commerciële, door VTAM. Een ommekeer in het beleid naar de private omroep zou aanzienlijke gevolgen hebben voor VTAM.

De Gemeenschapsminister blijft opteren voor een verschillend financieringssysteem, namelijk de openbare omroep moet over een dotatie beschikken, de niet-openbare televisieverenigingen zouden moeten beschikken over de opbrengsten van de reclame.

In verband met de lokale en regionale televisie verwees de Gemeenschapsminister naar het decreet van 1987 waarbij regionale en lokale TV mogelijk werd.

Er tekenen zich nochtans verschillende stromingen af, aldus de Gemeenschapsminister. Enerzijds, zij die pleiten voor het privaat karakter van regionale en lokale TV, met financiering uit handelspubliciteitsbronnen en anderzijds, zij die pleiten voor een openbaar karakter van regionale en lokale TV. de „kleine BRT-tjes”. Dan is er een derde stroming : een gemengd systeem. met een vergrening van het aantal regionale niet-openbare televisies.

Wat de satelliettelevisie betreft stelde de Gemeenschapsminister het probleem van de interpretatie van de huidige tekst van het kabeldecreet, gezien het groot buitenlands mediaaanbod en de wens multilinguïstisch uit te zenden.

Inzake de reciprociteit - met name VTAM is bijvoorbeeld niet te bekijken in Voeren en Wallonië, terwijl RTL wel aanwezig is op de Vlaamse kabel heeft de Minister aan de Executieve gevraagd het medialandschap te openen over heel België. De Executieve is van oordeel dat vooraf de kabelproblematiek met betrekking tot de rand van Brussel zou worden uitgeklaard.

In verband met de private radio's deelde de Gemeenschapsminister mede dat Staatssecretaris Colla een frequentieplan heeft opgesteld, dat voor advies bij de Raad van Niet-Openbare Radio's ligt. Er zullen wellicht nieuwe erkenningen worden afgeleverd. De Gemeenschapsminister

Nelis-Van Liedekerke

drong aan op de herziening van het decreet, teneinde de zware procedure inzake erkenningen voor radio's te herzien.

Bij een der vergaderingen was de Gemeenschapsminister vergezeld van de Administrateur-generaal van de BRT.

De Administrateur-generaal gaf nadere toelichtingen over de plannen en intenties van de openbare omroep en bepleitte de verhoging van de dotatie aan de hand van talrijke argumenten.

Hij wees onder meer op de verhoging van het aantal uren uitzending, zowel voor radio als voor televisie. Aan de hand van cijfers illustreerde hij dat de kostprijs bij de openbare omroep enorm laag is in vergelijking met andere landen. Hij haalde het voorbeeld aan van Nederland waar 1 uur TV 2 miljoen kost, terwijl hier slechts 1 miljoen.

De BRT produceert goedkoop, ook in vergelijking met private zenders, aldus de Administrateur-generaal.

Ook in verband met het personeelsbestand beweerde hij dat dit niet overdreven is, in vergelijking met vergelijkbare omroepen in andere landen. Hij pleitte wel voor een versoepeling van het systeem, met name de BRT moet kunnen inspelen op nieuwe uitdagingen, wat het statuut ook mag zijn. De Administrateur-generaal wenste geen stelling te nemen nopens het al dan niet handhaven van het ambtenarenstatuut.

In verband met de opbrengst van het kijk- en luistergeld dat in 1988 14,1 miljard bedroeg en waarvan de BRT 39 procent ontving, vindt de Administrateur-generaal dit onvoorstelbaar laag in vergelijking met andere landen.

Hij pleitte er dan ook voor om over eigen inkomsten te mogen beschikken binnen de wettelijkheid vervat in de wet van 6 februari 1987.

De BRT voorziet in 200 miljoen inkomsten uit niet-commerciële reclame, sponsoring en handelspubliciteit op de radio.

De Administrateur-generaal geeft toe dat er ter zake een onderscheid kan vastgesteld worden tussen de wet en de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve. Hij pleitte voor de verdere uitbouw van een volwaardig tweede TV-net, voor de promotie van eigen producties, samen met de omroepen van kleine landen en kleine taalgobiëden, niet om zich van de grote omroepen af te sluiten, maar om als kleine omroep een plaats in Europa te verwerven.

De verschillende fracties stelden een aantal vragen aan de Minister en aan de afgevaardigden van de BRT.

Men formuleerde vervolgens een aantal bedenkingen en er werden wel verschillende standpunten ingenomen.

Deze hadden betrekking op de financiering van de openbare omroep. Twee fracties hadden bezwaar tegen de 200 miljoen opbrengst uit niet-commerciële reclame – art. 418.02 – omdat dit niet conform het Regeerakkoord is.

Andere fracties drongen aan op een hogere dotatie voor de BRT.

Er werden nog heel wat bedenkingen geformuleerd bij de aanpassing van het decreet, de financiering van de BRT, het statuut van de BRT en het personeelsstatuut, de financiering van de niet-openbare omroep en de problematiek rond de regionale en lokale televisieverenigingen.

Op 28 november deelde de Gemeenschapsminister aan de Commissie mede dat de Executieve had beslist de bedragen inzake de dotatie van de BRT, ingeschreven in de begroting 1990, heden te handhaven en de Gemeenschapsminister van Cultuur te belasten met een voorontwerp van decreet waarbij de dotatie van de BRT wordt omgezet in een vast percentage van het kijk- en luistergeld vanaf het jaar 1990 en waarbij een regeling wordt ingevoerd inzake sponsoring, co-productie en co-financiering en inzake hand- en spandiensten.

De Gemeenschapsminister wordt ook belast een ontwerp-besluit uit te werken, houdende invoering van de

mogelijkheid tot het uitzenden van handelspubliciteit op BRT-radio met ingang van 1 januari 1990.

De Gemeenschapsminister werd verder ook nog belast met het doorvoeren van een evaluatie op basis van een actuele status quaestionis van de implementatie van de BRT-doorlichting en de realisatie van nieuwe taken door de openbare omroep of het uitbreiden van bestaande initiatieven, met bijzondere aandacht voor de instructieve omroep, teletekst, de uitbouw van het tweede net, de kwalitatieve uitbouw van de nieuwsdienst, de wereldomroep en de uitbreiding van de dramaproductie van eigen bodem.

Een definitieve beslissing dienaangaande zal door de Executieve genomen worden op 20 december.

Wij weten dat sedert de laatste vergadering van 38 november veel is gebeurd. Het voorontwerp van decreet inzake dotatie aan de BRT is bekend gemaakt aan de pers. Ook de voorwaarden voor sponsoring en het voorontwerp van decreet van de BRT-radioreclame is reeds gekend. De discussies uit de Commissie zijn voor een groot gedeelte door de feiten achterhaald.

De verschillende fracties hebben hierop uitvoerig van gedachten gewisseld over de beslissing van de Executieve, zowel wat de dotatie van de BRT betreft als de opdrachten voor de Gemeenschapsminister vanwege de Executieve.

Er zullen op 20 december aanstaande een aantal belangrijke beslissingen genomen worden.

De verschillende voorstellen van de fracties kunnen de basis vormen voor het grote BRT-debat, dat spoedig en grondig moet kunnen doorgaan.

Ten slotte nam de Commissie sectie 47, afdeling 1 met eenparigheid van stemmen aan.

De conformiteit van de administratieve begroting met de algemene doelstelling van de programma's werd eveneens eenparig bevestigd.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik denk dat ik de tolk ben van de Commissie als ik mevrouw Nelis bedank voor haar uitstekend verslag.

Het mediadebat in Vlaanderen wordt meer en meer gereduceerd tot een discussie over de concurrentie-mogelijkheden van de vrije radio- en televisiesector ten aanzien van de openbare omroep en vice-versa.

Vlaanderen is in de ban van de kijkcijfers waar de zogenaamde cultuurdragers het opnemen voor Jessie en De Drie Wijzen en de VTM-vervlakkers voor Capiou en Wie ben ik ?.

Dat is het niveau waarop vandaag in Vlaanderen wordt gediscussieerd.

Intussen beseffen we niet dat „We amuse ourselves to death” voor de TV-buis of het radio-kanaal.

Jef Deleu heeft het over de geestelijke verpaupering die uit de visuele mediacultuur voortkomt. Op het moment van onze politieke ontvoogding dreigen we in een cultureel Biafra terecht te komen. Naast de primaire analfabeten – 250.000 – zijn er nu 56 procent secundaire analfabeten in Vlaanderen die nooit een boek lezen. Bij onze studenten leest twee derde nooit een cultureel weekblad en de helft nooit een bladzijde literatuur, aldus een enquête.

Er is een duidelijk verband tussen beeldverslaving, taalarmoede en denkverschraling.

In deze beeldmaatschappij dreigt een grote geestelijke luiheid met een cultuur van half-lezen en half-waarnemen.

Het recente boek van professor Marcel Janssens „Lof der Traagheid” is ter zake verhelderend en zijn suggesties om een soort tweede alfabetisering tot stand te brengen die erin zou bestaan een complementariteit na te streven voor een leescultuur en een beeldcultuur, verdient aandacht.

Deze bekommernissen staan bij onze Minister van Cultuur niet centraal. Hij blijft zweren bij de slogan „Vlaanderen leeft” waar nu ook mo-

de, gastronomie, strips en toerisme tot cultuur worden verheven. Onze Vlaamse intelligentsia ontmoeten mekaar op gastronomische uitjes en modeshows, in loges, soms in de Munt, maar meestal in loges van voetbalwedstrijden en tennistornooien. Cultuur is een society-gebeuren geworden, een happening die een groeiende leegte moet verbergen.

Dit zijn enkele bedenkingen die ik maak bij het begin van dit debat. Ik vraag aandacht voor dit geestelijk klimaat in Vlaanderen, waardoor op termijn vragen rijzen over het geestelijk vitalisme, het denken en het feit dat er nog zo weinig wordt gelezen. Dit is toch een heel belangrijk element van ons cultureel gegeven. Culturele autonomie betekent ook dat wij daar iets aan doen. Ik heb de indruk dat het een groot afglijden is.

Wat betreft het concrete mediadosier zal ik zeer bondig zijn. Hierover werd trouwens reeds te veel gepraat en ik meen dat het tijd is dat de politieke wereld hiervan wat afstand kan nemen. Ik heb immers vaak de indruk dat zowel BRT, VTM als de vrije radio's hun problemen op ons afschuiven en ons de schuld geven voor een aantal evoluties waarvoor wij niet eens verantwoordelijk zijn.

Minister Dewael verklaarde in De Standaard dat VTM onfatsoenlijk wordt behandeld en dat VTM groot onrecht wordt aangedaan. Ik weet niet precies op wat hij alludeert. VTM heeft immers voor achttien jaar het monopolie op de commerciële en niet-commerciële reclame. Hieraan wordt geen afbreuk gedaan door reclame op de BRT-radio, die nooit aan VTM is toegezegd. Er werd nooit toegezegd dat er geen reclame op de BRT-radio mag komen. Dat is totaal conform de wet en dat werd nooit opgenomen in het Regeerakkoord. Er is ook niemand die wenst afbreuk te doen aan het monopolie van VTM in de TV-sector. Trouwens, als men ziet dat sommige socialisten, zoals de heren Van den Bossche, Vandembroucke, Tobback of zelfs leden van AGALEV – nochtans de grote tegenstanders van VTM –, zoals Mevrouw Vogels in onder andere de Wie ben ik ?-show optreden en zelfs de heer Geysels zich laat inter-

viewen door VTM, dan kan hier toch sprake zijn van hypocrisie ten opzichte van deze zender.

Mijnheer de Minister, volgens mij wordt VTM niet onfatsoenlijk behandeld als men weet dat deze zender over ongeveer 4 miljard inkomsten beschikt via de reclame. Hieruit kan toch niet worden afgeleid dat de hele politieke wereld VTM niet gunstig gezind zou zijn ! (*Onderbreking door Minister Dewael*)

Ik heb de VTM ook steeds verdedigd.

Minister P. Dewael : Enerzijds klaagt u de commercialisering aan en zegt u dat het over een peilloze cultuur gaat, maar anderzijds neemt u wel deel aan bepaalde programma's aan de zijde van Urbanus.

De heer E. Van Rompuy : Ik heb nooit gepleit voor de afschaffing van de VTM noch voor het terugdringen van de audio-visuele media. Het is een gegeven waarmee wij moeten leren leven en dat trouwens ook positieve aspecten inhoudt.

Ik stel enkel vast dat er geen beleid bestaat ten aanzien van die vorm van audio-visuele cultuur. Tegenwoordig wordt er nog maar weinig gelezen, er ontstaat een „schijn-weten” en de verdieping van de cultuur en van het denken ontbreekt. Ten opzichte van deze diepgang voert u dan een beleid in de zin van „Vlaanderen leeft”, een soort commerciële happening en society-gebeuren. Deze audio-visuele media werken vervlakkend en uw taak, ten aanzien van zo'n evolutie bestaat erin een ander beleid te voeren, meer gericht op de verdieping en tegen de geestelijke luiheid. Het initiatief „Vlaanderen leeft” is als het ware fluiten in het donker, naar het verhaal van Gaston Durnez over een jongen die niet weet waar hij naartoe gaat. U moet een andere richting uitgaan.

Minister P. Dewael : Mijnheer Van Rompuy, de VTM stoort mij niet, evenmin als bepaalde programma's zoals Wie ben ik ?. Ik kan hier geen auteurs citeren zoals Durnez of Deleu die dat soort programma's veroordelen. U doet dat wel en u zegt dat zij gelijk hebben, al leent u zich

Dewael

toch ook tot optredens in zulke uitzendingen. U moet consequent zijn.

Wanneer ik zei dat de VTM onfatsoenlijk wordt behandeld door de overheid, dan heb ik het niet zozeer over de publiciteit op de BRT-radio, maar wel over de gewijzigde omstandigheden inzake sponsoring en co-financiering, waar de Executieve – onder druk van de SP, maar met medeplichtigheid van de CVP – een andere beslissing heeft genomen dan die van 19 november 1987. Ik heb gezegd dat het niet fatsoenlijk was dat men na twee jaar de spelregels wijzigt, daar waar men een bepaald financieel kader had uitgetekend over een periode van achttien jaar.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Minister, wij gaan die discussie niet hernemen, maar weet zeer goed dat de kern van de zaak niet de vorm van sponsoring is die nu aan de BRT wordt toegekend, maar wel de commerciële sponsoring. Het is duidelijk dat in de beslissingen van de Executieve die u moet uitvoeren – we gaan trouwens een voorontwerp van decreet ontvangen in dat verband – de sponsoring zal worden beperkt tot de instellingen van openbaar nut. Daarenboven zal het gaan over een bedrag van ongeveer 200 miljoen. Als u ziet dat de reclame-opbrengsten waar zij beroep op doen, 5 miljard bedragen, is het duidelijk dat dit geen bedreiging is voor de VTM. De grootste bedreiging voor de VTM is de afschaffing van de BRT en het creëren van verschillende commerciële omroepen. Blijkbaar is de PVV daar voorstander van. Er is in Vlaanderen slechts één markt voor een commerciële omroep.

Een volgend punt, – en hier moet ik de Minister wel gelijk geven – is dat tussen 1986 en 1990 de netto-dotatie van de BRT is toegenomen met 1,2 miljard of een stijging van 25 procent. Mijnheer de Minister, u vroeg zich zelfs af welke parastatale dit kon zeggen. Een toename van 1,2 miljard op vier jaar tijd betekent inderdaad een belangrijke inspanning.

De opbrengst van de reclame op de BRT-radio wordt, op kruissnelheid,

geschat op 300 miljoen. De CVP wenst maximale ontplooiingskansen voor de publieke omroep. In dit verband zijn we voorstander van de toekenning aan de BRT van een vast percentage van het kijk- en luistergeld. De CVP-fractie verzet zich echter tegen het maneuver om via een hoger percentage van het te ristorneren kijk- en luistergeld de Franstalige Gemeenschap 200 miljoen te bezorgen voor de financiering van de ambtenaren-CAO en langs Vlaamse zijde de BRT-dotatie met 300 miljoen te verhogen.

Ik wens hier duidelijk te zeggen dat dit snoepje ons niet kan verleiden om de principes van de financieringswet op de helling te zetten.

Minister P. Dewael : Wat gaat u doen in geval de centrale Regering toch zou beslissen datgene te doen wat al de fracties, met uitzondering van de VU, betreuren ? De gelden zouden dan toekomen aan de Vlaamse Gemeenschap. Welke zal dan uw houding zijn ?

De heer E. Van Rompuy : Ik vind niet dat de ruil moet worden aangegaan om nadien de dotatie met 300 miljoen te verhogen en bijvoorbeeld de reclame op de BRT-radio af te schaffen. Dit bedrag moet niet per definitie aan de BRT toekomen, maar het moet terecht komen in de globale pot van de middelen van de Vlaamse Gemeenschap. Nadien moet men dan beslissen waarvoor deze middelen worden aangewend. Wij houden er een bepaalde filosofie op na en zo'n beslissing zou de zaak helemaal doorkruisen.

Tijdens het begrotingsdebat in de Vlaamse Raad op 15 juni 1989 heb ik hier gepleit voor een rustpauze van 6 maanden om de BRT de kans te geven zich te positioneren ten opzichte van VTM. Het wordt tijd dat de BRT-beheerraad eindelijk zelf concrete voorstellen doet hoe zij de toekomst van de BRT ziet, meer bepaald betreffende het personeelsstatuut. De bureaucratie en de hiërarchie van de BRT zijn loodzwaar, de beklemmende voorgedij belet een versoepelde structuur, de personeelsomvang ten belope van meer dan 2.000 werpt vragen op, het statuut en de

loonpolitiek moeten flexibeler worden om de goede vakmensen te behouden.

De CVP is voor een grotere beheersautonomie voor de openbare omroep, maar we verwachten dan ook concrete voorstellen vanwege de BRT-leiding. Ik wil er nog aan toevoegen dat ons geduld sterk op de proef wordt gesteld. Herhaaldelijk heb ik de BRT-leiding gevraagd zelf voorstellen te doen, vooral met betrekking tot het personeelsstatuut en de hele personeelspolitiek. Namens mijn fractie wens ik dan ook te zeggen dat bij gebrek aan voorstellen, de Executieve en de Vlaamse Raad zelf maatregelen zullen moeten voorstellen om de BRT te dynamiseren.

Inzake de niet-openbare radio's zal de CVP-fractie eerstdaags een voorstel van decreet neerleggen. Dat decreet is bijna volledig opgesteld, wij dienen enkel nog een paar details te regelen. Daardoor zullen we beter gewapend zijn om de illegale ketenvorming in deze sector tegen te gaan.

De CVP-fractie wil terugkeren naar de geest van het decreet van 1982 waarin de vrije radio een lokale- en gemeenschapsfunctie heeft. Onafhankelijke niet-openbare radio's worden thans op allerhande wijzen onder druk gezet om hun afhankelijkheid op te geven en zich aan te sluiten bij een radioketen, die als doel heeft commerciële radio met een eenvormige programmering voor het gehele Vlaamse land te brengen.

Het CVP-decreet pleit onder meer voor een minimum van 75 procent aan eigen programma's, een verbod op rechtstreekse en onrechtstreekse bindingen, een eigen roepnaam, een regeling voor de nieuwsverstrekking en de reclamewerving.

Wanneer vandaag wordt vastgesteld dat Vlaamse ketens van niet-openbare radio's werden opgekocht door buitenlandse commerciële omroepen kan men zich terecht de vraag stellen wat van de tewerkstelling in deze sector – zeker in het Vlaamse land – op termijn nog zal overblijven. Om van het afromen van de reclamewinsten door buitenlandse stations dan nog geen gewag te maken.

Van Rompuy

De CVP is van mening dat door het toestaan van handelspubliciteit op BRT-radio, de niet-openbare radio's zich opnieuw en hoofdzakelijk tot de lokale en regionale handelspubliciteit zullen richten en mede daardoor zich een beter onafhankelijk en eigen profiel zullen kunnen uitbouwen.

De actie van VALC – Vlaams Actiecomité voor Lokale Radio's Campaigne – is geïnspireerd door de ketens Contact en Cobra. Hun actie tegen de BRT-reclame is een verdediging van de illegale ketenvorming. De Vlaamse Media Groep, die een zeventigtal niet-openbare radio's groepeerde, is het oneens met VALC. Deze radio's met een autonome en streekgebonden programmering hebben niets tegen nationale reclame op de BRT, maar ze vragen een verbod op regionale reclame op de ontkoppelde, regionale BRT-stations. De CVP-fractie is bij de uitwerking van reclame op de BRT-radio bereid deze vraag van de Vlaamse Media Groep en de Vlaamse onafhankelijke radio's welwillend te onderzoeken. Op die manier zullen de niet-openbare radio's, die streekgebonden reclame uitzenden, geen hinder ondervinden van de nationale reclamewerving van de BRT-radio.

Dat is misschien een nieuw element in dit debat. Op die manier kunnen we de BRT bijkomende middelen geven. Zij zullen trouwens nationale reclame werven. Bij de uitwerking van de machtiging komt een verbod tot regionale reclame op de ontkoppelde regionale BRT-stations. Op die manier zullen de niet-openbare radio's, die echt lokaal en streekgebonden werven, voor concurrentie worden behoed.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik zal niet beginnen zoals collega Van Rompuy met culturbedenkingen. Ik voel mij ter zake te weinig zedenpredikant en ik ben niet zoals hij, die nogal pessimistisch gericht is en zegt **dat** alles wat niet in het Davidsfondsboekje

staat tot de permissieve maatschappij behoort. Het is misschien enigszins simplistisch uitgedrukt, maar daarop komt het neer. Wij hebben als liberalen een meer optimistische visie. Wij geloven dat ondanks de verschuiving van het lezen naar een audio-visuele kijkgewoonte het in Vlaanderen inzake cultuur niet slechter gaat.

Mevrouw Vogels heeft hier maandag in het debat een leuke zinspeling gemaakt in verband met de nieuwe politieke situatie in de Vlaamse Executieve, met name men weet wie er veranderd is, maar niet wat er veranderd is. Deze zinspeling is **leuk** maar is in generlei mate van toepassing voor wat het mediabeleid betreft, vermits de persoon onveranderd is gebleven, maar het beleid daarentegen volledig is veranderd.

Een totaal ander beleid onder de voorgedij van dezelfde Minister : dit kan dus alleen maar in ons land, waar men werkt met inbraakregeringen, proportioneel samengestelde regeringen en waar een feitelijke meerderheid een Minister een ander beleid opdringt.

Als we dus spreken over de huidige mediasituatie, dan moeten we duidelijk het onderscheid maken tussen de resultaten voortvloeiend uit het beleid van vóór 18 oktober 1988 en de resultaten van het beleid nadien.

Ik wens een vergelijking te maken tussen het beleid van vóór 18 oktober 1988 en het beleid na 18 oktober 1988. Het beleid vóór 18 oktober 1988 kan eenvoudig worden geschetst.

Het BRT-monopolie op audio-visueel vlak werd doorbroken en er werd een klare, evenwichtige afspraak bereikt tussen het openbaar initiatief en het privaat initiatief.

Het openbaar initiatief zou uitsluitend en alleen gefinancierd worden met openbare middelen en het privaat initiatief met publiciteitsmiddelen. Dit gold zowel voor TV als voor radio.

De resultaten van dit beleid waren merkwaardig. Immers, vroeger dan verwacht werd VTM een voltreffer ;

de BRT trok zich op aan de concurrentie om een aantal, zij het te weinig, verbeteringen door te voeren en in de chaotische markt van de vrije radio's was een soort natuurlijke orde gekomen.

Er werd een doorlichting van de BRT gedaan en er werd gestart met een implementatie.

Op 18 oktober 1988 waren wij in de Vlaamse Raad gestart met de bespreking van de taak, **de** opdracht, kortom de toekomst van de BRT.

Het beleid na 18 oktober 1988 vergt een eerste algemene bedenking. Heeft de CVP-SP-VU-feitelijke meerderheid nu wel een mediavisie en een gemeenschappelijk beleid ?

Een bekend editorialist schreef enige weken geleden over de huidige mediachaos, wat een terechte vaststelling is, ik citeer : „De huidige meerderheid heeft geen visie, heeft geen zicht op wat moet gebeuren met de BRT zelf en de financiering ervan, met de vrije radio's en met de lokale en regionale TV.”

De heer A. De Beul : Heeft de liberale Minister een visie ter zake ? (Onderbreking door de heer E. Van Rompuy)

De heer A. Denys : De collega's Van Rompuy, De Beul en Derycke hebben een visie ter zake. Maar tijdens het debat in de Commissie hebben de feitelijke meerderheidspartijen geen eensgezindheid bereikt. Men is zelfs verplicht geweest om de stemmingen te verschuiven ! Dat is een uitholling van onze bevoegdheden omdat wij een begroting goedkeuren zonder te weten wat er met de dotatie zal gebeuren. Immers, de beslissing van de Executieve zal tot 20 december worden uitgesteld omdat deze niet tot een akkoord kon komen.

Bovendien heeft de SP een amendement ingediend om de BRT-dotatie met 549 miljoen te verhogen, wat later werd ingetrokken. Dit onderstreept wat ik reeds heb gezegd, namelijk dat de feitelijke meerderheidspartijen geen enkele visie hebben op een mediabeleid in dit land, wat leidt tot de huidige chaos in het media-

Denys

landschap. Dit geldt ook voor andere departementen, onder andere dat van Minister Sauwens.

De heer A. De Beul : De dotatie in deze begroting ligt vast !

De heer A. Denys : Collega, u bedriegt elkaar ! Collega Derycke heeft zijn amendement ingetrokken op bepaalde voorwaarden.

De heer E. Van Rompuy : Het amendement werd nooit ingediend !

De heer A. Denys : Dan is het verslag van mevrouw Nelis niet juist. Ik heb in het verslag gelezen dat een amendement door de SP-fractie werd voorgesteld. In ieder geval, er werd met een dergelijk amendement bedreigd.

Bij de CVP zelf bestaan er uiteenlopende visies, in tegenstelling tot de Volksunie die een vrij standvastige houding ter zake heeft aangenomen. Zo is de fractie-voorzitter van de CVP, de heer Guido Verhaegen, akkoord gegaan met de stelling van Minister De Batselier dat het mediadosier moet worden herbekeken. (*Onderbreking door de heer E. Van Rompuy*)

De heer A. Denys : Dan raad ik u aan om het beknopt verslag te lezen. (*Onderbreking door de heer E. Van Rompuy*)

De heer A. Denys : Er is niet alleen tweespalt in uw eigen fractie, maar bovendien in uw eigen hersens. Anderhalf jaar geleden was u één van de hardste pleiters voor de herziening van het BRT-statuut. Dan hebt u gepleit voor een rustpauze tijdens de welke men niet meer aan de BRT zou raken. Loopt die rustpauze vandaag teneinde ? De politieke verantwoordelijken in dit land die om de haverklap hun houding wijzigen, hebben een chaos veroorzaakt.

Dit gebeurt ook voor de vrije radio's. Daar was de situatie geëvolueerd naar een zekere vreedzaamheid tussen de, hoewel concurrerende, kleine en grote vrije radio's die elk hun bestaansrecht hadden.

De heer A. De Beul : Illegaal !

De heer A. Denys : Ik heb daarover mijn bedenkingen. Nu zaait u zelfs bij de vrije radio's tweespalt, wellicht uit politieke motieven.

Ik stel dezelfde evolutie vast in het beleid ten opzichte van de VTM. VTM is onzeker over de gemaakte afspraken. Bovendien krijgt de BRT beloften die niet worden nagekomen, wat tot onrust en sociale onzekerheid leidt.

Dit is het resultaat van amper éénjaar CVP-SP-VU-mediabeleid.

Wij zijn dan ook bekommerd om de situatie inzake de BRT. Ik voel mij als lid van de Vlaamse Raad beschaamd dat wij niet eens – los van de Executieve – een debat ter zake kunnen voeren. Twee jaar geleden waren de fracties het erover eens om een groot BRT-debat te houden. Elk had zijn eigen resoluties en voorstellen ingediend.

De heer A. De Beul : Als de Minister een beleidsnota met zijn opvattingen over de BRT ter bespreking in de Raad indient, dan is zo een debat onvermijdbaar.

De heer A. Denys : Nochtans heeft de Minister telkens ter gelegenheid van het begrotingsdebat en in de Mediacommissie aangedrongen. Hij wou het debat niet hypothekeren maar zou er ten volle aan meewerken.

Minister P. Dewael : Collega De Beul weet zeer goed dat er sinds twee jaar een nota van mij bestaat – meer dan een denkoefening – over de toekomst van de openbare omroep met concrete voorstellen inzake het statuut, de Raad van Bestuur, het ambtenarenstatuut, enzovoort. (*Onderbreking door de heer E. Van Rompuy*)

Op vraag van de CVP en met de medewerking van SP en VU werd het debat over de openbare omroep verdaagd omdat de CVP aandrang op een rustpauze. Nu stelt men de zoveelste bocht vast omdat de BRT geen resultaten boekt.

Mijn standpunt is gekend en de vier fracties hadden voorstellen ingediend. Had de Commissie voor de Media het gewild, dan had men over deze materie kunnen debatteren. Het

debat heeft niet plaatsgevonden omdat de CVP het niet wou. De Vlaamse liberalen stonden ter zake alleen. De VU is de CVP in haar wens gevolgd.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Minister, op geen enkel ogenblik hebben wij afgezien van een debat. U moet anderen dit verwijt maken.

Ik ben verheugd te vernemen dat u zich inderdaad houdt aan de twee jaar oude nota in verband met nieuwe inzichten over de BRT ; dit wel in schrille tegenstelling met bepaalde voorstellen die door de voorzitter van de PVV werden geformuleerd en bijgetreden door de Minister.

De heer A. Denys : Ik krijg de kans niet om die voorstellen uiteen te zetten. Ik zal daar straks op terugkomen. Onze partij heeft niet de gewoonte om ideeën te lanceren waarover wij nadien niet meer durven spreken. Wij zullen dit in alle openheid doen.

Het is inderdaad zo, mijnheer De Beul, dat deze uitspraken moeten worden genuanceerd. De Volksunie heeft nooit het debat in de Commissie ontweken.

Ik zou er dus, vooral bij de heer Derycke, als Voorzitter van de Commissie voor de Media, willen op aandringen om alle voorstellen van de partijen en van de Executieve op de eerstvolgende vergadering van de Commissie te bespreken, zodat wij in de Raad effectief een BRT-debat kunnen voeren. Niet alleen in de Vlaamse Raad moet over de BRT worden gepraat, ook binnen de BRT zelf. Ik denk dus dat dat de tweede grote ontgoocheling is voor diegenen die menen dat er naast een privé-omroepmaatschappij ook een overheidsomroep moet zijn. De Minister heeft volkomen gelijk als hij zegt dat door steeds te herhalen dat de Vlaamse Regering en de Vlaamse Raad in het verleden de BRT stiefmoederlijk hebben behandeld inzake dotatie, er een vals beeld wordt gecreëerd. Een stijging van de dotatie tussen 1986 en 1989 van 25 procent vindt men in geen enkele andere cultuursector terug. Er kan dus niet worden gesteld dat de BRT stiefmoederlijk werd be-

Denys

handeld. Wij waren inderdaad bereid de financiering van de BRT te herzien, op voorwaarde dat de BRT beter werkt en dat de middelen meer voor het inhoudelijke worden aangewend in plaats van voor de technische omkadering. Welnu, na een doorlichting blijkt dat daar zeer weinig van in huis is gekomen. Dit bekommert ons omdat wij menen dat de BRT, met zijn huidige structuur, daar nooit in zal slagen. Wegens zijn gepoliti-seerde structuur en de zeer sterke syndicale impact binnen de BRT zal de BRT niet bij machte zijn om het hoofd te bieden aan de concurrentie van de privé-sector.

Collega's, inzake de BRT heeft de PVV een visie uitgewerkt op half-lange en lange termijn. Ook Voorzitter Verhofstadt heeft ter zake voorstellen geformuleerd. Er dient vooreerst te worden nagegaan of de BRT in staat is zichzelf om te vormen en aan te passen. Indien zulks niet het geval zou zijn, vragen wij ons af of de technische diensten van de BRT niet uit **de** structuur zouden moeten worden gehaald en omgevormd tot een NV.

Mijnheer de Minister, op het ogenblik van de installatie van de zogenaamde inbraakregering, wisten wij dat het tijdperk van het verder geprofileerd liberaliseren van het mediabeleid in Vlaanderen voorbij was. Ondanks het feit dat wij in een minderheidspositie verkeren dachten wij er toch in te slagen een consensusbeleid tot stand te zien komen. Dit is niet het geval. U, mijnheer de Minister, kan geen enkel verwijt ter zake worden gestuurd, integendeel, u hebt daartoe alle pogingen ondernomen. Geen enkele Minister heeft ooit op die wijze met het Parlement gedialoogd. U blijft een consensus nastreven. Wij steunen u daarin. Die consensus zal echter niet zo vlug worden bereikt aangezien de verwarring tussen de meerderheidspartijen nog niet is opgelost. De chaos die zij creëren, blijft duren. Ik hoop dat er ter zake vlug opheldering komt, maar zolang de heer Van Rompuy de mediadeskundige van de CVP is, zal dat niet het geval zijn. De heer Van Rompuy heeft slechts twee bedoelingen. Ten eerste, hij wil het zogenaamde Ver-

hofstadt-pestten vervangen door het Dewael-pestten. En ten tweede, is het er hem alleen om te doen dat binnen de BRT de CVP zoveel mogelijk macht in handen krijgt.

De Voorzitter : De heer Derycke heeft het woord.

De heer E. Derycke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het verheugt mij dat de discussie met een opvallende openheid wordt gevoerd. Dat is zeer constructief.

Collega's, de politici dienen zich in dit verband geen Jantje te noemen want ik denk dat, inzake het dossier Media, iedereen vergissingen heeft begaan in het verleden. Ook in de toekomst zal het een voortdurend zoeken blijven om dat geweldig beest, **dat** het mediadossier is, te kunnen intomen en in goede banen te leiden, zowel economisch, financieel als inhoudelijk. Er zal heel wat werk aan de winkel zijn. Doch niet alleen, de Belgische politici worden met het probleem van de beheersing van dit medium geconfronteerd. In Nederland is de chaos ter **zake** nog veel groter. Ook Frankrijk zit ter zake volop in de problemen.

Ik ben de mening toegedaan dat, uitgaande van een aantal vaststellingen uit het verleden, wij ons moeten hoeden in **de** toekomst nog onverhoedse stappen te zetten. Het is al te gemakkelijk mekaar de schuld te geven voor de huidige moeilijkheden. Pasklare oplossingen voor zo'n ingewikkelde zaak, zullen niet te vinden zijn.

Er werd hier al gesteld dat de tweede fase van de studieronde over dit probleem beëindigd is. Een eerste fase hebben wij gekend tijdens de CVP-PVV-Regering waarbij het mediabeleid in een bepaalde vorm werd gegeven en ik denk hier aan het instaureren van de commerciële televisie. De SP zat toen in de oppositie en heeft zich meerderheid tegen minderheid bij de beslissingen moeten neerleggen. Inmiddels is er al even veel water naar de zee gevloeid, en is het een feit dat nu zowel de heer Tobback van de SP, mevrouw Vogels van

AGALEV, als leden van nog andere Vlaamse partijen in programma's van VTM te zien zijn. Niets is dus leerrijker dan de realiteit.

Collega's, alvorens mijn uiteenzetting verder te ontwikkelen, wil ik u er toch **op** wijzen dat de heer Denys wat onheus is geweest tegenover de heer Van Rompuy toen hij zei dat, zolang de heer Van Rompuy **de** mediadeskundige van de CVP blijft, er geen consensus zal worden bereikt. De heer Van Rompuy neemt soms ook juiste stellingen in.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de grote uitdaging voor de toekomst is de strijd tegen de culturele vervlakking. Alle politici moeten ter zake hun verantwoordelijkheid nemen.

Er ontspint zich nu een discussie over de kijkcijfers. In de Commissie hebben wij de BRT herhaaldelijk gewaarschuwd zich niet te laten beïnvloeden door die kijkcijfers, want dat creëert alleen bijkomende frustraties. Dat is waarschijnlijk één van de redenen waarom de BRT er vooralsnog niet in slaagt het imago te bekomen dat alle partijen van de Vlaamse Raad ervan verwachten.

Wat de financiële discussie betreft, dienen wij de nodige mentale eerlijkheid op te brengen ten aanzien van de BRT. Bij de vorming van deze Regering is de CVP ook de verbintenis aangegaan om het **budget van** de BRT gevoelig te verhogen. Er werd een verhoging van anderhalf miljard in drie jaar vooropgesteld. De Vlaamse Regering heeft deze doelstelling voor dit jaar niet kunnen realiseren. Hierover is trouwens een incident in de Commissie ontstaan. Ten opzichte van de BRT hebben wij een verwachting gecreëerd die niet is ingelost.

Het is positief te noemen dat iedereen het goed meent met de BRT. Zelfs de PVV heeft haar voorstel tot afschaffing van de BRT enigszins **afgezwakt**. Het feit dat de BRT niet weinig beantwoordt aan onze wensen is gedeeltelijk te wijten aan het feit dat ten aanzien van het verwachtingspatroon dat wij hebben gecreëerd de BRT nog onvoldoende tijd heeft ge-

Derycke

had om het volledig in te lossen. Ook de frustratie van bepaalde personen in de BRT ten opzichte van hun huidige concurrentiepositie speelt daarin een rol.

Collega's, ik kom tot de volgende twee besluiten. Ten eerste, alle partijen moeten er zich van bewust zijn dat er volgend jaar moet worden gestreefd naar vaste quota op de ristorante's die wij ontvangen via het kijk- en luistergeld. Dat is trouwens altijd onze stelling geweest. Voor de BRT is dat de beste waarborg om in de toekomst de concurrentiestrijd met VTM op een waardige manier te voeren.

Ten tweede, de BRT mag zich niet steeds verschuilen achter het feit dat zij de beloofde verhoging van de dotatie niet heeft gekregen.

De heer A. Denys : U weet zeer goed dat er geen enkel verband meer bestaat tussen het kijk- en luistergeld en de dotatie van de BRT. Waarom steeds die koppeling ?

De heer E. Derycke : Wij hebben steeds het standpunt ingenomen dat aan de BRT een vast budget moet worden gegeven. Op die manier zal een planning kunnen worden gedaan en zullen projecten voor de toekomst kunnen worden uitgewerkt.

Wat ik over de houding van de vakbonden lees is toch relevant en bewijst dat het ook bij hen ter zake niet 5 vóór 13 is, maar 5 over twaalf. Zij beseffen dat er in hun houding iets moet veranderen.

Volgens mij hebben de vakbonden op dit vlak een zeer verantwoorde nota opgesteld. Mijnheer Denys, de inhoud van die nota staat ver van het immobilisme die u beweert te ontwaren : men wil tot een verantwoorde loonpolitiek komen, tot het open-trekken van het statuut van de BRT, teneinde de concurrentie volwaardig aan te kunnen.

Indien wij allen, als politici, bewust zijn van dit feit, hebben wij ook, uit eigen moreel besef, de plicht – dit in het kader van de verklaringen die door alle partijen reeds werden afge-

legd – het spel fair te spelen ten aanzien van de BRT, met dien verstande evenwel dat de bedenktijd inzake de tweede fase nu voorbij is en dat van de Raad van Bestuur van de BRT enige creativiteit voor het toekomstig beleid mag worden verwacht.

De heer A. Denys : Collega, maak er geen derde fase van, want dan komt er niets van in huis !

De heer E. Van Rompuy : Ik sluit mij volledig aan bij wat collega Derycke heeft gesteld.

Wij hebben allen onze nota's overgemaakt in verband met de toekomst van de BRT : dit gebeurde in de loop van 1987.

Het bestaan van VTM heeft de gegevens gewijzigd in die zin dat de BRT de kans moest krijgen, gelet op VTM, om een positie in te nemen. U kan niet zeggen dat er tijdens de laatste zes maanden in het medialandschap niet veel is gebeurd.

Collega, ik val u niet aan ; wij hebben gedurende zes maanden herhaaldelijk gezegd dat de BRT een grote autonomie moet krijgen. Wij vroegen u, alsook aan de Beheerraad en aan de Administrateur-generaal, voorstellen te doen. De Administrateur-generaal heeft vorig jaar gepleit voor een ander personeelsstatuut. Wij hebben dit ook gevraagd aan de beheerders ; wij kennen deze beheerders, want de Vlaamse Raad duidt immers de beheerders aan. Ook aan onze CVP-beheerders hebben wij gevraagd ons een aantal voorstellen te doen. Tevens werd geïnformeerd naar het uiteindelijke standpunt van de BRT-Beheerraad ten aanzien van het personeelsstatuut, meer bepaald inzake een flexibele loonpolitiek en dergelijke.

Wij hebben geen geduld meer ; daarom zeggen wij duidelijk dat, indien er vóór het einde van het jaar geen voorstellen worden ingediend, wij in de Vlaamse Raad en in de Executieve zelf een aantal maatregelen zullen voorstellen teneinde een BRT-statuut uit te werken. Wij willen voorstellen ; ik meen dat dit ook het standpunt is van de SP.

De heer E. Derycke : Het was de afspraak in de Mediadcommissie dat alle partijen, alle fracties, de tijd hadden tot na nieuwjaar om voorstellen in te doen. Er werden heel wat voorstellen aangekondigd, ook vanwege uw fractie. Wij moeten ons ter zake geen illusies maken : het BRT-debat zal hoe dan ook heropend worden. Wij zullen inderdaad genoopt zijn over een aantal andere zaken te spreken, waarbij de BRT rechtstreeks of onrechtstreeks zal betrokken zijn. Ik denk hier aan de lokale en de regionale televisie.

De heer A. Denys : Aan collega Van Rompuy wens ik te zeggen dat, indien wij twee jaar geleden onze resoluties hebben ingediend, dit gebeurde, rekening houdend met de verruiming van het medialandschap en met de concurrentie van VTM. Het was daarvoor in het bijzonder dat wij om dit debat verzochten.

Indien dit twee jaar duurt, dan kan ik alleen maar vaststellen dat wij tienmaal door VTM worden geklopt.

De heer E. Derycke : Ik ben er nog niet van overtuigd dat VTM de BRT klopt. Ik heb het voile vertrouwen in de BRT, doch de BRT moet enige tijdsruimte hebben. Sta mij toe ervoor te waarschuwen dat alle optimisme inzake VTM zou kunnen worden doorkruist door de nieuwe Europese wetgeving en ook door het feit dat de „mediatisering” op Europese vlak straks zal toelaten een aantal Nederlandse commerciële zenders op de Vlaamse buis te brengen. Dan zal VTM het heel wat moeilijker kunnen hebben.

Wij moeten de realiteit onder ogen durven zien ; wij vergissen ons enigszins inzake de impact van de Europese wetgeving binnen twee à drie jaar.

Thans wens ik nog een paar woorden te wijden aan de adviesstructuren.

Ik waarschuw ervoor dat èn de Mediaraad èn de Raad inzake Handelspubliciteit èn de Geschillenraad – dit zijn de structuren die ons moeten adviseren – stilaan enkele tekens vertonen die mij niet te zeer bevalen.

U hebt waarschijnlijk de brief gele-

Derycke

zen van Professor De Bens, lid van de Mediaraad, waarin wordt gesproken over chaotische discussies, over adviezen in verband met de lokale televisie.

De Raad voor Handelspubliciteit wacht zieltogend tot er verder iets gebeurt. Ik verwijs naar wat de heer De Beul zegde : het heeft zolang geduurd alvorens de Raad voor de Handelspubliciteit werd opgericht – hij is nu nog niet functioneel – en niemand heeft zich tot hiertoe de moeite getroost in te grijpen inzake de reclame-overtredingen van de BRT.

Wat de Geschillenraad betreft heeft alles ook te lang geduurd. U zegt dat iedereen betwistingen kan naar voren brengen. (*Onderbreking door Minister Dewael*)

U bent Minister. Wij zullen dit debat niet heropenen.

Minister P. Dewael : Er bestaat een Geschillenraad in de schoot van de Vlaamse Raad ; deze Geschillenraad werd door de Vlaamse Raad geïnstalleerd. Iedereen die een bepaald probleem met het informatief programma van VTM zou hebben, kan bij de Geschillenraad een klacht indienen. Ik stel vast dat dit tot hiertoe niet is gebeurd.

De heer E. Derycke : Ik zeg alleen : veel te laat. Zoiets moet parallel lopen met de oprichting van VTM. (*Onderbreking door de heer Denys*)

De heer E. Derycke : De Geschillenraad mag los staan van de Executieve.

De heer A. De Beul : Er is enerzijds een Geschillenraad ; tot deze instantie kan iedere particulier zich wenden met klachten inzake discriminatie en dergelijke.

Maar, wanneer VTM de opgelegde voorwaarden van de uitvoeringsbesluiten niet nakomt, dan kan u, mijnheer de Minister, optreden na het advies van de Vlaamse Mediaraad te hebben ingewonnen. U weet nochtans bepaalde zaken, maar blijkbaar wint u het advies van de Mediaraad niet in en bovendien treedt u niet op.

De heer E. Derycke : Ik heb nog twee items naar voren te brengen ; ik zal trachten bondig te zijn.

Ten eerste, het probleem van de lokale televisie.

Collega's, ik meen – en ter zake moeten wij mea culpa slaan – dat de verwarring zeer groot is. Ik wil waarschuwen voor een aantal verschijnselen die zich in de marge afspelen. U weet dat ik uit een zeer evolutieve en welvarende streek kom, namelijk het Kortrijkse. Reeds twee jaar, sinds de erkenning, wacht men daar op het lanceren. Men is het wachten op de louching beu ; men heeft dus al geloucht. De TV heeft dus niet alleen de „Rolkrant” maar heeft ook tijdens de voorbije weken in feite reeds een eerste „coup de feu” gegeven aan een effectief beeldprogramma.

Wat ik daarin zag verbaast en bevreest mij enigszins. Ik zal daarop niet uitvoerig ingaan. Ik kon mij echter niet van de indruk ontdoen dat dit eens te meer gemonopoliseerd werd door politici van een bepaalde partij. Het is dan ook hoogdringend dat wij het debat voeren. Zoniet zullen wij niet enkel inhoudelijk ten aanzien van VTM en de BRT, maar ook op het vlak van het pluralisme, van de zendbereikbaarheid, van de financiële mogelijkheden, van de financiering, dringend tot een conclusie moeten komen.

De agenda van de Mediaraad vermeldt voor zeer binnenkort 13 nieuwe aanvragen voor lokale en regionale televisie. Er zijn er al drie à vier goedgekeurd en twee werden er gunstig geadviseerd, maar er zijn er nog dertien nieuwe.

Indien alles naar wens verloopt, zou het medialandschap momenteel reeds 22 à 23 lokale televisiestations tellen. Dat is geen Texas meer van Zuid-West-Vlaanderen, maar dit is gewoon een Texas van Vlaanderen.

Ik wens te waarschuwen en te stellen dat wij lessen moeten trekken uit de onvoorzichtigheden van het verleden. Wij zouden dus dit probleem best zeer vlug aanpakken en tot herstructurering overgaan.

Tot slot kom ik tot het probleem van de lokale radio's.

De CVP- en PVV-politici zijn in niet geringe mate verantwoordelijk voor wat ter zake is ontstaan. Inderdaad, de netvorming is bijna een feit. Ik geloof dat de leden van de CVP nu ook daarvan het reële gevaar inzien. Het is goed en constructief voor een partij te aanvaarden dat men soms in het verleden, zoals wij allen, fouten heeft gemaakt en dat aan deze problematiek moet worden gesleuteld.

Aan het adres van de CVP zeg ik dat wij alleen maar vragende partij zijn. Wij willen wel onze volle medewerking verlenen voor de herstructurering van de lokale en regionale radio's. Overigens wil ik erop wijzen dat het mediadecreet en de bestaande wetgeving reeds veel mogelijkheden bieden : het komt er alleen op aan de wet toe te passen, zelfs wanneer wij het medialandschap op het vlak van de lokale en regionale radio's willen herschikken.

Ik wil alleen aantonen dat de bestaande wetgeving veel mogelijkheden biedt, maar ik zeg ook dat zij op bepaalde vlakken nog moet worden verfijnd, bijvoorbeeld inzake de effectieve controle op het zendbereik waarbij ik geen moeite heb de 8 of de 12 kilometer te aanvaarden, ook inzake de politieke invloed, het probleem van de bestuursfuncties en de verlenging van de erkenningsduur van de radio's, waarbij ik evenmin moeite heb met een verlenging van vijf jaar.

De kernvraag voor iedereen in het debat blijft : wat gedaan met de grotere commerciële radio-entiteiten ? Laten wij deze entiteiten al dan niet voortbestaan ? Dit probleem moet worden uitgepraat. De SP-fractie opteert voor kleinschaligheid, ook van de regionale TV, omdat zo in de huidige context op de beste manier het evenwicht kan worden behouden ten aanzien van VTM enerzijds en van BRT anderzijds.

Eén van de medewerkers van Berlusconi heeft ooit gezegd : „The media is a message and the sky is the limit.” Wij staan inderdaad voor een grote uitdaging. De tijd van het praten is

Derycke

nu voorbij en na nieuwjaar, zoals afgesproken, moeten wij allemaal aan het werk gaan.

Spijts de eigenaardige situatie in de Vlaamse Regering, rekenen wij erop dat de Minister bevoegd voor het mediabeleid, die in het verleden toch enige creativiteit aan de dag heeft gelegd, in het belang van de media met onze Commissie zal willen samenwerken.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Van Dienderen.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de huidige meerderheid in de Vlaamse Regering heeft als grote nieuwigheid in haar Regeerakkoord de steun aan de BRT voorop gezet. Nadat diezelfde BRT door de vorige regeringsmeerderheid jaren in de kou was blijven staan, ging deze meerderheid een oplossing zoeken. (*Onderbreking door de heer Van Rompuy*)

De nieuwe meerderheid ging anderhalf miljard extra toeschrijven aan de BRT, gespreid over drie jaar. Die meerderheid ging ervoor zorgen dat in het jaar 1990 er een vaste verhouding zou komen tussen het kijk- en luistergeld en het percentage dat aan de BRT zou worden toegekend.

In 1989 werd een inspanning gedaan van 600 miljoen extra, waarvan echter weinig voor directe programma-doeleinden kon worden gebruikt. Zijn deze goede voornemens voor 1990 verzwonden ?

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van Dienderen, u spreekt over cijfers. De verhoging van de dotatie van de BRT bedraagt ongeveer 200 miljoen en de opbrengst van de BRT-reclame op radio, wanneer de regie tijdig zou kunnen functioneren, misschien in januari of februari, wordt op kruissnelheid geraamd op 300 miljoen. Het totaal zal dan 500 miljoen bedragen. Wij houden ons woord. Beschouwt u de opbrengst van reclame op radio als een bijkomend financieringsmiddel van de BRT ? Het gaat over 500 miljoen en dat bedrag kan in de komende jaren alleen maar toenemen.

De heer H. Van Dienderen : De BRT heeft in juni een begroting opgesteld op basis van de belofte van de nieuwe regeringsmeerderheid. Deze oefening moest worden overgedaan tegen de maand september, omdat de Vlaamse Regering niet met de beloofde bedragen over de brug kwam.

In elk geval zou het veel logischer zijn onmiddellijk de belofte in te vullen en de BRT de beloofde 600 miljoen extra te bezorgen. Dat is het standpunt van de groenen. Hiertoe hebben wij een amendement ingediend. Precies door de goedkeuring van dit amendement kan de gedane belofte worden gehouden.

De truuk van het reclamegeld van de BRT-radio vinden wij helemaal misplaatst. Wij zijn van oordeel dat reclame misschien wel gunstig is op korte termijn voor de economie, zoals daarnet door een PVV-collega werd gezegd, maar voor het eco-systeem is het opjatten van de produktie en van de consumptie zeker geen goede zaak. Vandaar stellen wij ons zeer terughoudend op tegenover steeds maar meer reclame.

Bovendien – en daartegen hebben de programmamakers van de BRT terecht gereageerd – betekent zulks een extra-belasting voor BRT-1, een zender die al heel wat formaliteiten heeft te vervullen die weinig interessant zijn voor de luisteraar, bijvoorbeeld de waterstanden van de Rijn, regeringsmededelingen, enzovoort. Nu zou er nog een pak reclame bijkomen.

Wij vragen ons amendement goed te keuren. De nodige financiële middelen kunnen zeker worden gevonden onder andere door inkrimping van de ministeriële kabinetten. Afseslankte kabinetten moeten nauwer samenwerken met de Administratie, zoals in Nederland en andere democratische landen gebeurt.

Wanneer het systeem van het kijk- en luistergeld wordt behouden, moet – en de naam zegt het zelf – het kijken en het luisteren optimaal mogelijk worden gemaakt. Niet alleen de BRT maar ook de lokale en regionale initiatieven moeten van het kijk-

en luistergeld kunnen profiteren. Indien een dergelijk hoge belasting wordt opgelegd, is het niet logisch dat zoals in 1988 het geval was, de BRT slechts 39 procent van het kijk- en luistergeld ontvangt, met name 5,5 miljard, terwijl deze belasting meer dan 14 miljard opleverde.

Indien de BRT en de regionale en lokale zenders niet de hele opbrengst van deze belasting nodig hebben, kan deze belasting ook worden vermindert. Misschien kan deze belasting, zoals door de BRT wordt gesuggered, ook rechtstreeks door de instelling zelf worden geïnd.

De bevolking denkt nogal gemakkelijk dat de belasting van bijna 6.000 frank voor een kleurentelevisie rechtstreeks de BRT-televisie ten goede komt. Ons standpunt is dus dat het kijk- en luistergeld integraal naar de kijker en de luisteraar moet gaan.

De heer A. Denys : U pleit voor de afschaffing van het kijk- en luistergeld en de invoering van pay-television. Is het dat wat u bedoelt ?

De heer H. Van Dienderen : Als wij het kijk- en luistergeld als belasting behouden, zouden wij iedereen laten betalen, zoals iedereen ook betaalt voor de wegen, voor de scholen, enzovoort.

De heer A. Denys : Het komt hierop neer : er zou geen enkele band zijn tussen het kijken naar de BRT en het kijk- en luistergeld.

De heer H. Van Dienderen : Dan moet men het ook geen kijk- en luistergeld noemen. Men moet maar de globale belasting opslaan, wanneer te weinig gemeenschapsmiddelen voorhanden zijn. Ons argument ten gronde is het volgende : voor ons is het kijk- en luistergeld, zelfs al zou het worden afgeslankt, zelfs al zou men het uitsluitend aan de audio-visuele media, de BRT enerzijds, de lokale en regionale televisie anderzijds, besteden, dan nog blijft het een asociale belasting die bijvoorbeeld evenveel kost aan de heer Leysen als aan een gepensioneerde.

Wij vinden dat de toelage voor de omroep, net zoals voor het onder-

Een pleidooi voor een omzichtig mediabeleid werd gehouden door de heer E. Derycke (SP), Voorzitter van de Commissie voor de Media

wijs, uit de algemene middelen moet komen.

De heer E. Van Rompuy : Het bedrag van het kijk- en luistergeld dat nog kan worden geristorneerd is 5,2 miljard. Daarvan gaat 63 procent naar Vlaanderen. De BRT zou dus 3 miljard meer moeten krijgen. Is dat het standpunt van de Groenen ? Het is nonsens de BRT-dotatie van 6 naar 9 miljard te verhogen. Dit is een begrotingsbespreking, geen debat met vrijblijvende verklaringen. AGALEV moet leren over realiteiten te discussiëren in de plaats van slogans te debiteren, waarvan zij de budgettaire impact niet eens kent.

De heer A. De Beul : Mijnheer Van Rompuy, mag ik erop wijzen dat Denemarken, dat qua bevolking met Vlaanderen vergelijkbaar is, en Noorwegen ongeveer hetzelfde bedrag aan hun openbare omroep besteden.

De heer H. Van Dienderen : Dat klopt. Maar in elk geval is dit niet het voorstel van de Groenen. Wij

hebben een duidelijk amendement ingediend. Daarmee willen wij alleen maar realiseren wat de meerderheid belooft, maar niet uitvoert, namelijk de BRT 600 miljoen extra geven.

De BRT vraagt geen 14 miljard om zijn werk te kunnen doen. De BRT vraagt enkel een vast percentage van het kijk- en luistergeld, zodat een ernstige planning kan worden gemaakt. Wij willen ook een deel van het kijk- en luistergeld reserveren voor lokale en regionale televisie. *(Onderbreking door de heer Van Rompuy)*

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer Van Rompuy, u onderbreekt mensen, maar luistert niet naar hen.

De heer E. Van Rompuy : Het gaat over 9 miljard, niet over 14.

De heer H. Van Dienderen : Ik spreek over het cijfer van 1988. Toen bedroeg het kijk- en luistergeld voor Vlaanderen 14,1 miljard. Mijnheer Van Rompuy, ik heb er reeds opgezezen – en probeer eerst te luisteren en dan te reageren – dat als men het systeem van het kijk- en luistergeld wil behouden, men het bedrag ervan moet verminderen, omdat er voor de BRT en de lokale en regionale televisie niet zoveel nodig is.

Eigenlijk pleiten wij voor de afschaffing van dit soort belasting. Ook de openbare omroep, net zoals de scholen, zou vanuit de algemene middelen moeten worden betaald. Dan draagt iedereen bij in verhouding tot zijn inkomen. Dat lijkt ons veel rechtvaardiger dan van iedereen een vast bedrag te vragen.

De heer A. Denys : Indien de BRT uit de algemene middelen moet worden betaald, betekent dit dan een verschuiving ten voordele van de BRT en ten nadele van andere sectoren ? Meer geld aan de BRT geven gaat immers ten koste van andere sectoren, zoals cultuur of leefmilieu. Een andere oplossing is het budgettaire tekort te laten oplopen of de belastingen te verhogen. Met andere woorden, hoe compenseert u de meeruitgave ?

De heer H. Van Dienderen : Op lange termijn willen we het bovenge-

noemde realiseren. Op korte termijn moet de 600 miljoenextra voor de BRT komen van de kabinetten. Wij hebben te veel Ministers, te talrijke kabinetten en wellicht ook te veel ambtenaren. Het komt er op aan de ambtenaren beter te betalen en werk te laten verrichten waarvoor zij zijn aangeworven, in onmiddellijk relatie en samenwerking met de Minister en zijn onmiddellijke medewerkers.

Wij zijn dus gekant tegen de truc die de meerderheid uithaalt en die eigenlijk ecologisch onzindelijk is, omdat hij leidt tot meer consumptie. Wij vestigen er de aandacht op dat de reclamegelden die de BRT-radio zal innen voor de BRT-televisie aan de consument zullen worden doorberekend. Men doet alsof reclame op de radio de consument en de belastingbetaler niets kost, maar dat is uiteraard niet het geval. De radiomedewerkers zijn overigens ook niet gelukkig met die oplossing.

Collega Derycke heeft erop gewezen dat binnen de BRT en meer bepaald door de vakbonden ernstig wordt nagedacht over de toekomst van de openbare omroep. Ook ik heb de indruk dat de personeelsorganisaties ter zake meer werk verrichten dan de zeer uitgebreide hiërarchie die de BRT rijk is. Er leven daar veel meer creatieve ideeën en het gaat helemaal niet om syndicaten, die kost wat kost verworven rechten willen verdedigen.

In een recente nota wijzen zij er zelf op dat het statuut van de parastatale B van de BRT niet soepel genoeg is. De BRT kan daardoor niet vlug genoeg inspelen op de behoeften van het ogenblik en ook het personeelsbeleid verloopt te stroef. Zij klagen de piramidale structuur aan en pleiten voor meer horizontale samenwerking. Daarmee komen zij zeer dicht bij wat de Groenen al jaren voorstellen, namelijk een Raad van Programmakers waarin meer naar samenwerking kan worden gestreefd en waardoor de programmakers een grotere invloed kunnen uitoefenen op wat men uiteindelijk uitzendt.

Dit gaat ten nadele van degenen die door de traditionele partijen in de Raad van Bestuur werden geplaatst

Van Dienderen

en ten nadele van degenen die door dezelfde traditionele partijen in de hiërarchie werden geplaatst. Programmamakers ervaren de inmening van deze mensen terecht als betutteling en beknotting van hun creativiteit. Een Raad van Programmamakers is voor de Groenen een belangrijke prioriteit. Wij moeten streven naar een minimum aan hiërarchie en een maximum aan armslag voor de programmamakers. Allicht kan administratie en techniek dan ook worden beperkt.

Een ander belangrijk punt dat de creativiteit zeker ten goede komt, is het scheppen van een soepelere overgang naar andere diensten binnen de BRT. In de BBC heeft men daarvoor een apart personeelslid aangesteld dat moet bemiddelen om zulke overgangen mogelijk te maken. Op die manier kan men de motivatie van de BRT-mensen vergroten.

BRT-radio pleit voor een verdere ontwikkeling van BRT 2, zodat deze zender sterker kan inspelen op wat provinciaal en regionaal gebeurt. Dit moet onder meer mogelijk worden gemaakt door de verhoging van de middelen zoals wij die in ons amendement hebben ingeschreven.

De meerderheid ziet echter meer heil in de reclamegelden van de radio. Ik heb daarbij een heel precieze vraag. Is dit wettelijk wel mogelijk ?

De meerderheid spreekt over een instantie die ter zake ervaring heeft. Via de VUM, die niet bij VTM betrokken is, zou men de reclamegelden naar de openbare omroep kunnen versassen. De wet van 6 februari 1987 op de radio- en TV-distributie vermeldt echter uitdrukkelijk dat reclamegelden enkel via een instelling van openbaar nut met een rechtspersoonlijkheid kunnen worden ingezameld en niet via een privé-firma. In artikel 17 van dezelfde wet wordt vermeld dat een deel van die reclamegelden naar de schrijvende pers moeten gaan.

Mijnheer de Minister, u bent belast met het uitvoeren van een concrete regeling om het plan, waar uzelf tegen bent, mogelijk te maken. Hoe

kunt u dit iegistiek probleem oplossen ?

Nu wij het hebben over de geschreven pers, mijnheer de Minister, ter gelegenheid van de vorige begrotingsdiscussie hebt u aangekondigd dat u daar werk wilt van maken, dat u de beschikbare middelen zodanig wilt verdelen dat ze de pluriformiteit van onze geschreven pers ten goede komen. De laatste maanden heb ik daar nog weinig over gehoord en ik vernam graag hoever het daarmee staat.

Hoever staat het met de Raad voor Handelspubliciteit ? Hebt u professoren gevonden die, in tegenstelling tot de leden van de Raad van State, niet overbelast zijn en deze taak er kunnen bijnemen ? Wat is de timing voor deze Raad ? U hebt al een eerste keer geprobeerd de Raad te doen starten, wat spaak is gelopen. Wanneer zal de Raad een definitieve start kunnen nemen en wanneer mogen wij de code verwachten die deze Raad in de eerste plaats zou moeten ontwikkelen ?

Mijnheer de Minister, nu ik toch een aantal vragen rechtstreeks tot u richt, moet het mij ook van het hart dat ook de Groenen er moeilijkheden mee hebben dat u deelneemt aan een persconferentie waar uw partij aankondigt dat ze uiteindelijk de afschaffing van de BRT wenst, waarvan u toch de Voogdijminister bent. Deontologisch gezien kan zulks niet. Als u aan een actie of een persconferentie deelneemt die de bedoeling heeft de BRT op termijn uit te schakelen, moet u afzien van het voogdijschap over deze omroep en, consequent daarmee, de Vlaamse Regering verlaten.

Ik heb nog een woord over de lokale televisie waarover ook andere collega's uitleg hebben gevraagd. Voor ons kan een deel van het kijk- en luistergeld ook naar de lokale televisies gaan. In dat licht bereiden wij trouwens een eigen voorstel van decreet voor.

Op internationaal vlak beleven wij historische tijden. Een aantal nationale Ministers van verschillende disciplines proberen daar een rolletje in

te spelen. Ik denk aan de Minister van Defensie die naar Hongarije gaat en afspraken maakt voor seminaries waarbij Hongaarse en Belgische militairen zullen worden betrokken.. Minister Van den Brande gaat naar Polen om daar inspiratie te leveren voor een soort overlegeconomie. Ik had graag dat de Minister van de Media, wanneer hij dan toch nog geen ontslag neemt, ook initiatieven zou nemen. In Centraal en Oost-Europa bestaan er zeer interessante dingen op audio-visueel gebied. Het zou een interessante bijdrage zijn ook in deze sector paneuropese samenwerking te bevorderen. Gaat u daarvoor initiatieven nemen, mijnheer de Minister ?

Ik kom terug op mijn uitgangspunt. Wat het belangrijkste is voor de Groenen is dat de BRT eindelijk ernstig kan gaan werken en dat de beloften ter zake worden uitgevoerd. Heren van de feitelijke meerderheid, dit alles is mogelijk wanneer het amendement van de Groenen wordt aangenomen. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vooraf zou ik willen zeggen dat het niet mijn bedoeling is Minister Dewael te pesten, want daarvoor is hij een te lieve jongen.

Het is ook niet mijn bedoeling collega Van Rompuy te pesten, want dat gun ik hem niet.

Ik zal mij dus op de normale manier gedragen. Zulks neemt echter niet weg dat het debat, zoals het tot nu toe is verlopen, zeer duidelijk bewezen heeft dat Gemeenschapsminister Van den Bossche gelijk had toen hij in het programma De Zevende Dag, op 1 oktober jongstleden, een pleidooi hield voor het heropenen van het mediadebat.

Sommigen hebben daarop gereageerd, onder meer de heer Denys, en hebben ervoor gewaarschuwd dat zulks zou uitmonden in een nieuwe media-oorlog, alsof wij dergelijke oorlog reeds achter de rug hebben. Collega Denys heeft trouwens daarnet uitgelegd dat in het medialand-

De Beul

schap een volkomen chaos heerst en dat er duidelijk iets moet gebeuren. Collega Van Rompuy heeft laten blijken dat zijn geduld op is. Mijn persoonlijk geduld is al drie jaar op, want al die tijd pleit ik reeds voor een dergelijk debat.

Mijnheer de Minister, er bestaat een bijzondere reden waarom dit debat voor ons onontwikkbaar is. In de Commissie is de Europese mediarijchtlijn van 3 oktober 1989 onvoldoende aan bod gekomen. Deze brengt met zich dat wij, alleszins vóór 3 oktober 1991, dat wil zeggen vóór de zomer van 1991, een aantal van onze decreten op het mediagebied moeten herzien. Het is dus zeer nuttig dit debat te heropenen.

Een eerste probleem waar ik nader wil op ingaan en enige duidelijkheid wil proberen te scheppen is de financiële toestand van de BRT. Jarenlang hebben tal van deskundigen inzake mediabeleid ervoor gepleit de dotatie van de BRT vast te stellen op een bepaald percentage van het kijk- en luistergeld. Langzamerhand is daar een consensus rond gegroeid. Iedereen ging ermee akkoord en het principe werd zelfs opgenomen in de Regeringsverklaring. De grote moeilijkheid daarbij was en is nog steeds het percentage te bepalen.

Mijnheer de Minister, op 20 december aanstaande zal de Vlaamse Executieve een beslissing nemen. U kent het advies van de Mediaraad. Zij stellen voor en ik citeer "de globale jaarlijkse dotatie aan de BRT wordt vastgesteld op een wettelijk vastgelegd en jaarlijks geïndexeerd bedrag dat niet lager mag zijn dan 75 percent van het in 1989 in de Vlaamse Gemeenschap geïnde kijk- en luistergeld."

Mijnheer de Minister, deze formule is mij rechtstreeks uit het hart gegrepen. Ik wens mij daar volkomen bij aan te sluiten en ik hoop dat u dat ook zult doen. Alleen moet u mij zeggen waar wij de centen vandaan moeten halen. *(Onderbreking door Minister Dewael)*

Ik hoop van niet. We zijn nog niet zo ver. We zullen onze invloed aan-

wenden om de zaken in die richting te sturen. Ik realiseer mij natuurlijk wel dat het ondertussen moeilijk zal zijn het percentage in te vullen. Eenieder van ons zou er moeten mee akkoord gaan dat, wanneer de dotatie niet volstaat, bijkomende middelen moeten worden gevonden opdat het minimum minimorum voor de BRT ter beschikking zou kunnen worden gesteld.

Dan komen wij natuurlijk, of wij het nu willen of niet, terecht bij een aantal mechanismen zoals sponsoring door overheidsinstellingen of andere instellingen, niet-commerciële of commerciële reclame, hand- en spanndiensten en ten slotte de eventuele handelspubliciteit op de radio. Als wij de centen niet uit de geldbeugel van de Vlaamse Gemeenschap kunnen halen en ze zijn er nodig, moeten wij de BRT de gelegenheid geven bijkomende middelen te vinden om de programma's te betalen. Ik vind dit een wijze houding om het probleem te benaderen. Hierbij blijft het verstaan dat men de BRT nooit een coproductie of een cofinanciering zal kunnen weigeren, want zulks is eigen aan de normale werking van een gemeenschapsomroep.

De andere bijkomende middelen mogen voor mij wegvallen op het ogenblik dat het percentage waarover ik het daarnet had en dat gedefinieerd werd door de Vlaamse Mediaraad is bereikt.

Een ander punt over de BRT dan. Het decreet op de BRT is aan herziening toe. De opdracht en de taken van de BRT moeten worden herzien. Wij moeten nagaan of de parastatale B-structuur niet moeten vervangen door een soepeler structuur.

Wij moeten ons opnieuw uitspreken over het personeelsbeleid en ook over andere domeinen. Wij hebben daar geen bezwaar tegen. Midden 1987 hebben wij overigens een nota ingediend met een aantal ideeën ter zake. In het zich alsmaar wijzigende medialandschap is het absoluut noodzakelijk dat het inhoudelijk debat over de BRT zo vlug mogelijk plaatsvindt. Niemand moet daar met vooringenomendheid naar toe gaan. Wij moeten echter niet verwachten dat de

BRT zelf een nieuw decreet voorstelt. In zekere zin kunnen wij dat van de BRT niet verwachten. Het is de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad die ter zake reglementerend moeten optreden. We mogen van de BRT wel verwachten dat zij ingevolge de doorlichting probeert intern een aantal dingen op orde te zetten.

Minister P. Dewael : Ik kan u volledig bijvallen, mijnheer De Beul. De Vlaamse Regering heeft in het vooruitzicht van 20 december aan de openbare omroep een status quaestionis gevraagd met betrekking tot de implementatie van de doorlichting. De doorlichting was bedoeld om intern een aantal zwakheden vast te stellen en die te remediëren.

Uit die status quaestionis die ik op 20 december aan de Vlaamse Regering zal voorleggen blijkt dat er vandaag een aantal interne herschikkingen niet kunnen gebeuren door de logheid van de structuren van de BRT. En aan die structuurverandering **kunnen** alleen de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad wat doen niet de BRT zelf. Het getuigde dus van naïviteit vanwege een bepaalde fractie te beweren dat de BRT maar zelf voorstellen moest formuleren en dat de overheid kon wachten. Ik heb die zienswijze altijd veroordeeld.

De **heer A. De Beul** : Mijnheer de Minister, ik kan u grotendeels volgen. Voor één punt maak ik voorbehoud en vind ik dat ook de BRT een initiatief kan nemen. In kranten zien wij vaak titels als : „BRT is op zoek naar nieuwe huisstijl – BRT wil beter bekend en meer bemind worden – BRT broedt op beter imago”. De BRT is bereid om veel geld uit te geven voor dat beter imago.

Als zij een nieuw imago wil dan zou ze best eerst van naam veranderen en kiezen voor VRT. Een omroep die betaald wordt door de Vlaamse Gemeenschap, die werkt in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap, als taak heeft om kwaliteit te brengen namens de Vlaamse Gemeenschap, mag er zich niet voor schamen om de naam van die Gemeenschap te dragen. Er moet komaf gemaakt worden met die dubbelzinnigheid rond de be-

De Beul

naming en valse schaamte is misplaatst. Ik weet dat een aantal mensen bij de BRT die naamswijziging genegen zijn. Zij kunnen dat voorstellen, maar de verantwoordelijkheid voor de beslissing ligt bij ons.

Enkele jaren geleden heeft onze fractie het decreet-Van Ooteghem ingediend om de naam van de BRT te wijzigen. Dit voorstel werd letterlijk overgenomen door het Vlaams Blok. Er is dus een tekst voorhanden. Het komt er alleen maar op aan dat de Vlaamse Raad hem goedkeurt. Zo een naamswijziging zou ten aanzien van de bevolking een teken zijn dat er bij de BRT een aantal dingen gaan veranderen. Het is niet voor niets dat de Vlaamse bevolking VTM als haar zender beschouwt. 'De BRT zou daar lessen moeten uit trekken.

Dan kom ik tot VTM. VTM heeft een contract gekregen voor 18 jaar. VTM is een verworvenheid. We gaan VTM niet bestrijden. Integendeel. Wij willen zelfs dat VTM rechtszekerheid heeft, dat het zeker is van de contractuele vervulling van een aantal toezeggingen. Wij vinden namelijk dat VTM voldoende reclamemiddelen moet hebben om te kunnen bestaan. VTM slaagt erin van heel wat reclame te werven en de jongens van de reclame zeggen dat de verwachtingen gunstig zijn. Het gaat echter niet op te beweren dat het invoeren van handelsreclame op de BRT-radio een aantasting van de middelen van VTM inhoudt.

Uw partijvoorzitter, mijnheer de Minister, is ervan overtuigd dat de opbrengst van de handelspubliciteit op televisie voldoende is om in Vlaanderen twee commerciële zenders in leven te houden. Als je zo iets zegt, hoe kun je dan anderzijds beweren dat het toekennen van een aantal bijkomstige middeltes aan de BRT VTM in het gedrang brengt. Dat is voor mij een intellectueel oneerlijke redenering. Ik zal daar trouwens op terugkomen als ik zal spreken over de regionale en lokale niet-openbare televisie waarvoor het probleem van de handelsreclame zich zeer scherp stelt.

Minister P. Dewael : Ik zal u even

antwoorden, dan moet ik daar straks niet meer op terugkomen. Ik heb inderdaad gezegd dat VTM niet correct wordt behandeld. Ik vind dat voor de overheid dezelfde regels moeten gelden als voor iedere burger. Dat wil zeggen : een contract strekt partijen tot wet, pacta sunt servanda. Het gaat niet op aan een maatschappij een reclamemachtiging voor een periode van 18 jaar te geven en na twee jaar de spelregels eenzijdig te wijzigen.

De wetgever heeft aan het privé-initiatief de mogelijkheid gegeven televisie te maken. De krantenuitgevers zijn daarop ingegaan en hebben hun verantwoordelijkheden opgenomen. Het is niet fatsoenlijk dat de overheid na één à twee jaar opnieuw wil discussiëren over het financieel kader dat ze zelf heeft gecreëerd.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Minister, wij kunnen u best volgen. Niemand heeft de bedoeling de handelspubliciteit die aan VTM is toegezegd, af te nemen. Zoals de zaken nu staan, hoeft VTM trouwens niet te klagen. Men mag andere toezeggingen of mogelijkheden die voortvloeien uit het kabeldecreet en uit de wet op de handelspubliciteit echter niet opnieuw in vraag stellen.

Ik stap nu over op het probleem van de regionale en lokale niet-openbare televisieverenigingen. In het decreet is het bestaansrecht van die verenigingen ingeschreven. De wet op de handelspubliciteit bepaalt uitdrukkelijk : „De Koning kan bij in Ministeraad overlegd besluit de voorwaarden en de modaliteiten bepalen van de machtigingen om handelspubliciteit op te nemen in televisieprogramma's gericht tot een deel van de Gemeenschap". Dit is een toezegging. Wanneer men deze wil uitvoeren mag men dat niet beschouwen als een aanslag op VTM.

U protesteert, mijnheer de Minister, maar bij VTM denkt men daar zo over omdat men schrik heeft van het systeem van ketenvorming dat nu bij de vrije radio's is toegelaten.

Minister P. Dewael : Ik heb altijd duidelijk aan VTM gezegd dat de wet van 6 februari 1987 reclamemachtiging verleent aan een omroep die

zich richt tot de hele Gemeenschap. De wet van 6 februari 1987 laat toe een keuze te maken in het voordeel van de openbare omroep of in het voordeel van een private omroep „die zich richt tot de hele Vlaamse Gemeenschap. De keuze werd gemaakt in het voordeel van VTM.

Ik heb ook altijd uitdrukkelijk gezegd dat, aangezien het kabeldecreet ook voorziet in de oprichting van regionale en lokale televisie, het niet uitgesloten is dat deze ook gemachtigd zou worden handelsreclame uit te zenden.

Daartoe moeten criteria worden bepaald en moet in uitvoeringsbesluiten nauwkeurig worden omschreven wat moet worden verstaan onder regionale publiciteit. Het Comité van Experts van de Mediaraad heeft reeds een zeer interessante denkoefening in die richting gemaakt. Zij werd unaniem goedgekeurd, wat toch niet zo gebruikelijk is in dit orgaan. Ik heb er altijd op aangedrongen, mijnheer De Beul, dat men de scheiding zou respecteren tussen de publieke omroep en de private omroepen.

VTM mag niet beweren dat lokale en regionale televisie geen reclamemachtiging mag krijgen. Dat is precies altijd de bedoeling geweest. VTM mag wel met recht en reden zeggen dat cofinanciering, coproductie, sponsoring en reclame op BRT-radio in het initiële kader niet waren opgenomen. De wet van 1987 voorziet in een duidelijke scheiding wat dat betreft. Ik vind het niet correct dat men daar nu wenst op terug te komen.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Minister, men komt niet terug op de letter van de wet. De dubbelzinnigheid die in dit verband van bij de aanvang bestond, wordt in stand gehouden. In de wet is enkel sprake van handelspubliciteit.

Ik zal op het einde van mijn betoog spreken over de richtlijnen van de Europese Gemeenschap. Daar wordt wel degelijk het onderscheid gemaakt tussen handelspubliciteit en sponsoring. Aangezien in de wet van 6 februari 1987 enkel sprake is van handelspubliciteit kan men niet beweren

De Beul

dat men terug komt op de wet. Wei komt men terug op sommige beloften en afspraken maar daarvoor is de Vlaamse Raad als decreetgever niet verantwoordelijk.

Het decreet voorziet in de oprichting van regionale en lokale niet-openbare televisie. Men zal dan ook een poging doen om hen het leven mogelijk te maken. Vier verenigingen hebben reeds een culturele erkenning bekomen en blijkbaar staan er nog zestien andere in de rij.

Mijnheer de Minister, u beseft dat regionale en lokale televisie niet leefbaar kan zijn zonder één of andere vorm van regionale of lokale reclame. Wij zullen de wet op de handelspubliciteit dus moeten aanpassen.

In welke zin moet deregionale, niet-openbare televisie worden opgevat? Wat de gebiedsomschrijving betreft, zou men ons inziens best elf of twaalf subregio's afbakenen in Vlaanderen.

Men moet ook, al was het maar om de mensen van VTM gerust te stellen, vasthouden aan het principe dat ketenvorming zowel wat de programmatie als wat de publiciteit betreft, niet is toegelaten.

De zendtijd moet worden beperkt tot 2 uur per dag en de regionale televisie zou bij voorkeur vóór 19 uur 30 uitzenden.

Wij staan er op dat zij alleen eigen programma's zouden uitzenden. Dit is zeer belangrijk. Wij pleiten ervoor dat zij de vorm van een VZW zouden aannemen. Bovendien moeten zij getuigen van een pluralistisch beheersmodel. Aan de kabelmaatschappij moet de verplichting worden opgelegd de regionale niet-openbare televisie gratis toe te laten tot de kabel.

Ik heb bewust gesproken over gemengde financiering. Wij moeten ons immers niet ontveinzen dat de opbrengst van lokale en regionale handelsreclame niet zal volstaan om de regionale omroep in leven te houden. Ook al kan men een beroep doen op sponsors, toch zal de overheid op één of andere manier moeten bijspringen. Of hier moet worden aangeklopt

bij de gemeente, de intercommunale, de provincie of de Vlaamse Gemeenschap. daarover spreek ik mij niet uit. Ik stel enkel vast dat, gelet op de hoge kosten, regionale televisie niet mogelijk zal zijn zonder gemengde financiering.

Minister P. Dewael : Ik wil niet stout zijn, maar u heeft twee jaar geleden hetzelfde gezegd met betrekking tot VTM.

De heer A. De Beul : Ik heb toen gezegd dat ik op lange termijn wei twijfels had in dat verband. Sommige gebeurtenissen wijzen er trouwens op dat de wittebroodsweken van VTM voorbij zijn. Ik vreesde inderdaad dat VTM na een aantal jaren kortademig zou worden en een beroep zou moeten doen op financiering. Voorbeelden uit het buitenland en uit Wallonië bewijzen dat lokale en regionale zenders niet leefbaar zijn zonder overheidssteun. Het is niet voor niets dat men in Wallonië één derde van de kostprijs bijpast. Wij moeten wilens nillens denken aan gemengde financiering.

Ik wil ook nog iets zeggen over de niet-openbare radio's. Het decreet op de vrije radio's moet worden herzien. Zo lang dit niet is gebeurd moet het worden toegepast.

Ik wil hier even stil staan bij een probleem dat collega **Van Rompuy** heeft aangeraakt en waarop de Minister nog niet is ingegaan. Het betreft de vrees van de vrije radio's dat het toelaten van handelsreclame op BRT hen het leven onmogelijk zou maken. De vooruitzichten inzake radioreclame zijn echter niet verontrustend. Het budget bedroeg vorig jaar 193 miljoen en men verwacht dat het binnen twee-drie jaar zal oplopen tot 460 miljoen. Het toelaten van reclame op de BRT biedt echter wel het voordeel dat de ketenvorming in gevaar wordt gebracht.

Dit is een goede zaak want het brengt de vrije radio terug tot de oorspronkelijke bedoeling verwoord in het decreet : „voluntaristische lokale vrije radio”. Er mag geen commercieel opzet zijn en geen poging om te trachten op een slinkse wijze te komen tot een soort van alternatieve BRT-radio. Ik ben daar gelukkig mee.

De heer A. Denys : Uw redenering omtrent het onderscheid tussen de opbrengsten van de radio's en de televisie mist alle logica. Enerzijds zegt u dat de opbrengsten van de reclame op de radio's zo groot zal zijn dat zelfs een stuk zal kunnen worden afgedragen aan de BRT. Wat de lokale en de regionale televisie betreft zegt u dat er nooit voldoende reclame zal zijn zodat de overheid zal verplicht zijn bij te passen. Ik stel op dat terrein een zware tegenstelling vast.

De heer A. De Beul : Dat is geen tegenstelling wanneer u vaststelt dat de markt voor de vrije radio's tussen dit en vier jaar optimaal rond de 500 miljoen zal liggen. Alle vrije radio's zullen het er moeten mee doen. Daarmede bent u toch akkoord? U mag de kostprijs van vrije radio's niet vergelijken met de kostprijs van lokale of regionale televisie. Daar is er een verhouding van 5 tot 100.

Wat betreft de niet-openbare radio's heeft collega **Van Rompuy** de vragen geformuleerd van de Vlaamse Mediagroep. Deze is akkoord met het principe van handelsreclame op de BRT. Maar, er wordt gevraagd dat dan die acht kilometer zendstraal wordt gegarandeerd, dat stereo-uitzendingen mogelijk worden gemaakt en dat er wordt belet dat door de BRT, vooral wat de regionale uitzendingen betreft, er ont koppeling in de reclame zou zijn. Ik meen dat dat voorwaarden zijn, mijnheer de Minister, die kunnen worden ingevuld. Ik hoop dat u daarop zult antwoorden.

Wij zullen het mediadebat moeten heropenen om de goede reden dat de Europese richtlijn van 3 oktober 1989 ons daartoe verplicht. Mijnheer de Minister, u moet die richtlijn eens goed lezen en bestuderen.

Minister P. Dewael : Ik heb ze gedurende maanden besproken.

De heer A. De Beul : Wees eerlijk, mijnheer de Minister en confronteer de tekst van de richtlijn met onze bestaande wetgeving. U zal dan de verschillen vaststellen. In de richtlijn staat dat wij binnen de twee jaar onze wetgeving moeten aanpassen.

Mijnheer de Minister, als u de richtlijn goed leest en u situeert ze in de

De Beul

context waarin ze is genomen, namelijk een zuiver economische, waarbij men er van uitgaat dat televisie dienstverlening, zelfs grensoverschrijdende dienstverlening is tegen betaling, dan ziet u dat in verband met het kabeldecreet er een groot aantal 'problemen zijn.

Wij zitten in het kabeldecreet met het probleem van het economisch monopolie voor VTM, met het monopolie voor de dag- en weekbladpers, wij zitten met de quotaregeling voor de eigen produkties die in de uitvoeringsbesluiten aan onze kant territoriaal zijn gebonden.

Dat is een begrip dat door de richtlijn wordt verworpen. Wij mogen wel proberen, wat onze eigen produkties betreft, strikte normen op te leggen, maar wij moeten ze afleiden uit taalcriteria en niet uit territoriale normen. U gaat dus ook alle uitvoeringsbesluiten moeten aanpassen. Het is wellicht het best dat wij met Nederland besprekingen voeren om te trachten via taalcriteria onze eigen produkties te beschermen.

Bovendien zijn in die richtlijn, de reclame, de sponsoring en de handelspubliciteit omschreven en geregeld. Wij zullen verplicht zijn die normen en omschrijvingen in onze uitvoeringsbesluiten op te nemen.

Bovendien, mijnheer de Minister, is in die richtlijn de bescherming opgenomen van de minderjarigen, waarvan in onze wetgeving op geen enkel moment sprake is. Dan nog zeggen dat wij onze wetgeving niet zullen moeten aanpassen en dat wij niet voor een groot aantal problemen en uitdagingen staan, kan niet.

Wat was uw reactie, mijnheer de Minister, wanneer ik zei dat heel onze wetgeving moet worden herzien?

Minister P. Dewael : Ik heb nooit anders gesteld. Alleen meen ik dat u teveel punten opsomt waar er een strijdigheid zou zijn. Op een aantal punten moet onze wetgeving inderdaad worden aangepast. Maar, wanneer u zegt dat dit samen met Nederland moet gebeuren dan wil ik u doen opmerken dat ik van Nederland wei-

nig steun heb gekregen op het ogenblik ik heb gepleit voor meer culturele imperatieven in de richtlijn.

De heer A. De Beul : Ik spreek mij niet uit over onze Nederlandse broeders op dat vlak. Ik hoop dat zij hun leven in de toekomst beteren. Zij zullen er alle redenen voor hebben want samen met twintig miljoen Nederlanders kan men toch nog iets meer bereiken dan alleen.

Mijnheer de Minister, de Europese richtlijn van 10 oktober 1989 zal ons confronteren met een aantal ernstige problemen. Er zijn personen die VTM verdedigen. Ik zal dat niet doen, want ik heb dat in het verleden ook nooit gedaan. Ik gun VTM het levenslicht en men moet nu niet proberen haar af te maken.

Er rijzen daar echter vragen want, als de markt moet worden opgezet en het monopolie van VTM en van de pers moet springen, dan moet men zich ook eens afvragen wat er allemaal niet kan gebeuren. Laat uw fantasie daar even werken. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer Verrcycken hcc ft het woord.

De heer W. Verreycken (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het is overduidelijk dat de voorliggende mediabegroting, op enkele miljoenen na, de begroting van de openbare omroep, de BRT, is.

Een BRT die, in vergelijking met gelijkaardige omroepen uit omliggende landen, het formaat heeft van een kleine regionale omroep, waarvoor een begroting van meer dan 6 miljard meer dan behoorlijk is.

Het is een begroting met een belangrijke dotatie, dotatie waarvan in het Regeerakkoord werd gezegd dat zij moest worden opgetrokken met niet minder dan een half miljard per jaar.

In datzelfde Regeerakkoord wordt ook aangestipt dat niet-commerciële publiciteit exclusief naar diezelfde BRT moet gaan.

Ik vraag mij toch af, of de meerderheid geen problemen heeft met haar eigen Regeerakkoord. Een grond van onenigheid zou alvast kunnen

zijn dat een deel van die meerderheid de 500 miljoen wil toegekend zien, en tegelijk akkoord gaat met de winst van 200 miljoen uit niet-commerciële reclame, die de BRT zichzelf toekent. Een ander deel van diezelfde meerderheid verzet zich tegen de 200 miljoen. De Minister dan, die legt een begroting vast waarin de 500 miljoen niet worden toegekend. Tegelijk schrijft de BRT, als vrijbuiters ten overstaan van haar eigen voogdij-overheid, onder de hoofding Opbrengsten uitvoering statutaire opdracht, de 200 miljoen gewoon in.

Daarbij moet zeker de vraag worden gesteld of niet-commerciële reclame behoort tot de statutaire opdrachten van de BRT? Zoniet, wie wijst haar dan terecht? En wie maakt een einde aan de publiciteitsoorlog, die elke afspraak met de commerciële zender telkens weer op de helling plaatst waardoor het vertrouwen van de adverteerders wel eens zoek zou kunnen raken? Dat is misschien de achterliggende bedoeling van het geruzie over commerciële en niet-commerciële reclame, waarbij ik bij zogenaamde niet-commerciële reclame op de BRT steeds weer namen en logo's van privébedrijven over het scherm zie rollen. De grenzen, de normen vervagen en mijn inziens is enkel de commerciële zender daar de dupe van en komt dus de betrouwbaarheid van de exclusiviteitsbelovende overheid in het gedrang.

Kijk, ik ben niet met VTM getrouwd, maar verheug mij in het doorbreken van het staatsmonopolie in televisie. Ook gevoelsmatig voel ik mij trouwens niet gelukkig met een zogenaamde openbare Vlaamse zender die zelfs de domste argumenten aanhaalt om toch maar geen V in het letterwoord te moeten voeren.

Welnu, wetend dat de hele dotatie voor de BRT van de Vlaamse Gemeenschap komt, verzoek ik de Minister om deze zaak nogmaals met de verantwoordelijken aan te kaarten.

In datzelfde gesprek kan misschien nogmaals worden aangedrongen op het toelaten tot politieke debatten van partijen met duidelijke standpunten over de besproken onderwerpen. Het is toch niet omdat ons gastarbeid-

Verreycken

dersstandpunt afwijkt van de standpunten die als alleenzalmakend worden verkocht, dat dit niet aan bod mag komen op een openbare zender, die wij mee betalen.

Het is omwille van die Jinkselende", onvlaamse houding van de enige openbare zender, dat ik huiverig sta tegenover het voornemen om de toekomstige, onvermijdelijke, regionale televisiezenders ook een openbaar karakter te geven. Vele kleine BRT-tjes ? Nee, dank u.

Vooraf mijn persoonlijke ervaring als realisator voor politieke derden, met zendtijd op dezelfde BRT, toonde aan dat de beroepsijver en vooral de beroepsfierheid én de loyale medewerking van het BRT-personeel, zonder ideologische bevoordeling, in schril contrast staat met de houding van een Jinkselende" top en een Jinkselende" nieuwsdienst.

Na het woord nieuwsdienst is het misschien toch leerrijk om de kijkcijfers te bekijken. Waar aanvankelijk de BRT-nieuwsdienst met vlag en wimpel de commerciële zender achter zich liet, leer ik nu uit een steekproef dat bijvoorbeeld op 27 november. VTM 13,2 scoorde en BRT 1 10. Op 30 november scoorde VTM 12 en BRT 1 10.1. Die kijkcijfers geven een tendens aan waarvoor men gevoelig moet zijn. Alhoewel ik hier onmiddellijk k toevoeg dat dezelfde heilige kijkcijfers geen reden mogen zijn voor een genadeloze concurrentieslag, bijvoorbeeld in de amusementssector. waar zij zouden kunnen zorgen voor hogere cijfers via programma's van lager allooi. Toch bezondigen beide zenders zich wel aan dergelijke concurrentie.

Mijn partij hoopt dat de richtlijn tot het tonen van eigen produkties, peilverhogend zal werken, op alle bestaande en toekomstige zenders.

In de marge van deze bespreking vernam ik graag van de Minister welke stappen hij ondernam, opdat elke Vlaamse zender in gans Vlaanderen te zien zou zijn. Mijn doel is natuurlijk de anomalie te doen verdwijnen, die maakt dat VTM niet in Voeren te zien is en de BRT, die de benedei-

der-schepen uit Voeren elke dag in haar nieuwsgeneriek toont wél.

Ook in het licht van de wet van 1987 lijkt dit abnormaal. In die wet wordt immers bepaald dat VTM de exclusiviteit van de handelspubliciteit krijgt, indien de uitzendingen gericht zijn op de ganse Gemeenschap. Aangezien de VTM in Voeren niet kan worden bekeken komt eigenlijk de exclusiviteit ook in het gedrang, want het zendbereik van beide zenders is aan elkaar gekoppeld.

Tweede vraag in de marge : wordt het niet de hoogste tijd om een codex, een richtlijn uit te werken voor de handelspubliciteit ? De onkiesse programmering van sommige spots, tijdens kinderprogramma's bijvoorbeeld, zou onmogelijk moeten worden gemaakt. Uw diensten kunnen hiervoor de voornoemde codex uitwerken. mijnheer de Minister.

Tot slot toch enkele bedenkingen over de tegemoetkoming aan de geschreven pers. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de grootste eisers in deze. degenen zijn die aanvankelijk weigerden in de VTM-boot te stappen.

Om duidelijk te zijn : ik vrees dat het argument van betaling omwille van gewaarborgde pluriformiteit in de geschreven pers, een schaamlapje is voor het verstrekken van overlevingsgeld aan een krant die duidelijk in de zorgen zit.

Het terugvloeien van een gedeelte der reclame-opbrengsten naar de geschreven pers, omwille van reclameverlies is trouwens geen verplichting. vermits ik in het verslag lees dat de wettekst ter zake bepaalt dat reclamegeld kan terugvloeien. wat iets anders is dan moet. Of zal dezelfde. reeds zijdelings aangehaalde krant. ook beweren dat de bevriende BRT een deel van de. niet gerechtvaardigde. 200 miljoen frank moet laten terugvloeien ?

Ik wens de media toe dat zij hun verscheidenheid kunnen behouden en dat zij de verschillende denkrichtingen een podium blijven bieden. indien een krant echter helemaal onleefbaar is geworden, wanneer zij geen beroep meer kan doen op open-

bare gelden die haar niet toekomen, dan moet zij daaruit de conclusies trekken en moet zij de begroting niet bezwaren. De eerlijke kranten daarentegen wens ik verder alle succes toe ; hetzelfde succes dat ik de Minister toewens in zijn eigenaardige positie. Het zijn harde tijden voor een Minderheidsminister in een Inbraakregering ! (Applaus)

De Voorzitter : Aangezien de heer Van Rompaey niet aanwezig is wordt hij van de sprekerslijst geschrapt.

Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter. het mediadebat zorgt altijd een beetje voor verhitting van de gemoederen. In deze lange dagen van de begrotingsdebatten is dat altijd aangenaam. Zo ontstaat er een dialoog en een echt debat wat de bedoeling is.

Het defaitisme van de heer Van Rompuy in verband met onze cultuur deel ik niet. Verruc van mij alles euforisch voor te stellen. maken in de Vlaamse Gemeenschap een aantal sectoren een cultureel reveil mee. Veel van onze kunstenaars. theatermakers. operamensen enzovoort doen het uitstekend. Dat wordt ook in het buitenland gewaardeerd. Een aantal voorbeelden kunnen dat illustreren.

Ik ben het wel met de heer Van Rompuy eens dat wij aandacht moeten **schenken** aan de oprukkende beeldcultuur en dat wij ervoor moeten zorgen dat het geschreven woord niet in de verdrinking geraakt. Toch wil ik ook hier niet overdreven sceptisch zijn. gezien bijvoorbeeld het succes van de jongste boekenbeurs. Er zijn nog nooit zoveel boeken verkocht als dit jaar en ieder jaar opnieuw stellen wij vast dat de record van het vorige jaar worden doorbroken.

Wij moeten met de beeldcultuur en met het geschreven woord leren leven. In het onderwijs moet blijvend aandacht worden besteed aan culturele sensibilisering. Men moet jonge mensen vertrouwd maken met het boek, maar ook met het medium televisie. Het toegenomen aan bod zal ons dwingen tot oordeelkundig kiezen. In tegenstelling tot collega Van

Dewael

Rompuy wens ik niet dat een dergelijk proces wordt gestuurd door een bevoogdende overheid. Ik heb ten andere veel vertrouwen in de creatieve krachten van de samenleving.

Voor de media beleven wij de zeven vette jaren van 1981 tot 1988, nu de zeven magere jaren. Tijdens de voorbije legislatuur is er heel wat veranderd. Ik ga er fier op dat wij als Vlaamse overheid, als Vlaamse Gemeenschap op een aantal ontwikkelingen hebben geanticipeerd.

Ik herinner mij de oeverloze debatten over het kabeldecreet, de politieke tegenstand, de verdragingsmaneuvers, om ervoor te zorgen dat er in de Vlaamse Gemeenschap geen commerciële televisie zou komen. Nu legt men zich erbij neer. Andere landen hebben daar niet op geanticipeerd. Nederland bijvoorbeeld is in de debatten blijven steken en ondergaat nu een aantal commerciële ontwikkelingen van de audio-visuele media. Wij hebben te gepasten tijde een eigen decreet geconcipeerd.

Wij moeten ons conformeren aan de Europese richtlijnen, mijnheer De Beul. Ik denk dat u het EEG-verdrag heeft verward met de EG-richtlijn die onlangs werd goedgekeurd. Het kabeldecreet is evenwel niet het schoolvoorbeeld van conformiteit met het EG-verdrag.

Het kabeldecreet bevat op cultureel vlak een aantal imperatieve voorschriften. Het kabeldecreet werd niet alleen geconcipeerd om het BRT-monopolie te doorbreken. Via het doorbreken van het BRT-monopolie en de intrede van de geschreven pers in de audio-visuele sector wou men de pluriformiteit van de geschreven pers waarborgen.

Dit is echter niet volgens de letter en de geest van het EEG-verdrag.

Tijdens de onderhandelingen heb ik steeds gezegd dat wij naar een soort mengeling moesten zoeken tussen aan de ene kant de economische belangen en aan de andere kant de culturele imperatieven. Als Minister van Cultuur leg ik mij echter niet meer bij de eenzijdige economische aanpak van de Commissie.

Als Vlaanderen betere afspraken wil maken met Nederland op dit vlak, dan moet Nederland op dezelfde golfengte komen. Nederland heeft immers een totaal andere houding aangenomen inzake de EEG-richtlijn Televisie Zonder Grenzen.

Als u strikt vanuit het EG-verdrag redeneert, mijnheer de Beul, dan moet het kabeldecreet inderdaad worden aangepast. Ik zal echter geen enkel voorstel in die richting doen. Een richtlijn heeft onmiddellijk werking binnen een interne rechtsorde. Inzake de richtlijn Televisie Zonder Grenzen moet er slechts één wetgeving, met name de wetgeving op de handelspubliciteit, worden aangepast. België is echter niet verplicht om het kabeldecreet aan te passen. Inzake de regelingen in verband met publiciteit kunnen wij verplicht worden de wet van 6 februari 1987 te versoepelen.

Inzake de culturele identiteit werden in de ontwerp-richtlijn aanvankelijk quota's vooropgesteld die in de EEG-richtlijn niet werden opgenomen. Dit sluit echter niet uit dat de quota's, bepaald in de uitvoeringsbesluiten van het kabeldecreet, kunnen worden gehandhaafd. Deze quota's moeten volgens mij gehandhaafd blijven en mogen niet alleen worden opgelegd aan een privaatrechtelijke zender, maar ook aan de publieke omroep.

De heer A. De Beul : De Volksunie is er uiteraard voor gewonnen om deze quota's te kunnen blijven opleggen voor eigen culturele produkties.

Wat de techniek betreft zullen wij echter het geweer van schouder moeten veranderen. De definitie, vervat in artikel 1 van het Executievebesluit van 11 mei 1988, inzake het aandeel van de eigen produkties in de programma's van de niet-openbare televisievereniging, stoelt alleen op territoriale criteria. De richtlijn aanvaardt met uitzondering van de Europese produkties, geen territoriale criteria.

Als wij onze eigen produkties willen beschermen kan dit gebeuren via artikel 8 van de EEG-richtlijn. Volgens dit artikel kan men zich immers beroepen op de taalcriteria. Wanneer wij de quota van de eigen culturele produkties, conform de Europese

richtlijn, willen blijven waar maken, dan zullen wij zeer inventief moeten zijn om dit te doen op grond van taalcriteria. Wij zijn dus verplicht om het kabeldecreet aan te passen.

Minister P. Dewael : Het kabeldecreet, mijnheer De Beul, diende twee zaken met elkaar te verzoenen. Men moest aan de ene kant een zo goed mogelijk Europeaan zijn en aan de andere kant zorg dragen voor de Vlaamse culturele identiteit. Hetgeen helemaal geen zorg is van het EG-verdrag. Ik leg mij daar niet bij neer.

Ik zal er blijven voor pleiten dat de Vlaamse Gemeenschap, in samenspraak met Nederland, ervoor zorgt dat de 20 miljoen Nederlandssprekenden in de Europese Gemeenschap niet worden platgewalst door de grotere mogendheden.

Ik vind dit even belangrijk als de vraag die rijst over de toekomst van de Europese identiteit bij de media-oorlog tussen Amerika en Japan. Als Vlaamse Gemeenschap moeten wij ons zorgen maken over de Japanse en Amerikaanse invasie, maar wij moeten tenminste even bezorgd zijn voor hetgeen zich 'in onze eigen Europese Gemeenschap afspeelt.

De heer A. De Beul : Op dat vlak verschillen wij niet van mening, mijnheer de Minister. Men mag het debat echter niet ontwijken. Als de uitvoeringsbesluiten van het kabeldecreet niet worden gewijzigd in hoofde van VTM, dan kan u VTM niet verplichten zich daaraan te houden. VTM zal zich beroepen op de Europese richtlijnen. Als het dat is wat men wil, mijnheer de Minister, dan speelt men komedie.

Minister P. Dewael : Ook op dit vlak moet ik u tegenspreken, mijnheer De Beul. Want ik heb, buiten het feit dat ik een voorstander ben van de culturele quota, bij de verdediging van het kabeldecreet en van de uitvoeringsbesluiten, steeds mijn vertrouwen gesteld in het feit dat een Vlaamse commerciële omroep respect moest hebben voor de Vlaamse culturele identiteit. Met andere woorden, als VTM de Vlaamse culturele identiteit systematisch naast zich zou leggen, dan zouden de kijkcijfers naar beneden gaan en wordt het bestaan van VTM op de helling gezet.

Dewael

Ik ben het met u eens dat wij het debat kunnen heropenen over de Vlaamse culturele programmatie en de produktie van de BRT. Er wordt immers enigszins strenger opgetreden voor de commerciële omroep als voor de BRT, of zoals u het graag zou noemen de VRT. De naam kan belangrijk zijn, maar de produktie en de programmatie zijn nog belangrijker. Er moet echter niet strenger worden opgetreden voor een commerciële zender dan voor een publieke omroep die in essentie een culturele en educatieve rol moet spelen.

De heer E. Derycke : Wij zouden overleg met Nederland moeten plegen over de quota's, mijnheer de Minister. Meent u niet dat er ook een gesprek met Nederland nodig is op het vlak van de economische liberale vrijhandelszone om onze grote Nederlandse cultuureigenheid maximaal te beschermen ?

De opmerking van de heer De Beul is terecht. In het kader van de liberale schaalvergroting kunnen wij onmogelijk VTM verhinderen verbindingen te maken met buitenlandse zenders.

Minister P. Dewael : Ik ben daarvoor niet bevreesd. Indien wij met de Nederlanders op het vlak van cultuur afspraken wensen te maken, dan hoop ik alleen maar dat vanwege de vrije sector het op een andere manier zal verlopen dan de samenwerking tussen de twee openbare omroepen.

De samenwerking tussen de NOS en de BRT is in het verleden niet bepaald een schoolvoorbeeld geweest van hoe de zaken moeten verlopen. Ik ben echter de mening toegedaan dat, wanneer ook de Nederlanders hun mediawetgeving zullen aanpassen en commerciële initiatieven zullen mogelijk maken, wij op dat ogenblik, vanuit een economisch stevig draagvlak, zullen kunnen werken met 20 miljoen Nederlandssprekenden aan eigen films, aan eigen programmatie en aan eigen televisieproducties, daar waar dit in het verleden vanuit de publieke omroep, schoorvoetend gebeurde. (*Onderbreking door de heer De Beul*)

Er is inderdaad een nieuwe Minister van cultuur in Nederland. Het is een

charmante dame. Misschien komt er nu wat schot in de zaak. Zij is bovendien lid van de PvdA. Dus zal de PvdA tot het inzicht komen dat de commerciële televisie inderdaad een noodzaak is.

Sta mij toe even in te gaan op het BRT-debat zelf. U kan mij veel verwijten, maar u kan mij niet verwijten dat ik niet duidelijk zou zijn inzake mijn media-opvattingen. Ik heb duidelijke media-opvattingen. Alleen sta ik voor bepaalde van die opvattingen politiek vaak eerder geïsoleerd. Vroeger had ik een bondgenoot. Het is nu eenmaal zo dat de vrienden van vroeger niet die zijn van vandaag.

Wij stellen vervolgens vast dat dezelfde consequentie niet evident is voor een niet onbelangrijke politieke fractie. Of men het nu graag heeft of niet, de ommekeer slaat toe, ook op het vlak van de mediapolitiek.

Inzake het debat zelf over de publieke omroep, heb ik de Vlaamse Regering vele maanden geleden gevat met een nota. Het is meer dan een denkpiste, het is een zeer concrete visie op de manier waarop de BRT zou moeten worden omgevormd.

Waarom meen ik dat de BRT moet worden omgevormd ? Wel, ik vind dat degenen die pleiten voor een sterke openbare omroep moeten beseffen dat, in de huidige structuur, met het huidige statuut, de BRT onmogelijk competitief of concurrentieel kan zijn, niet alleen ten aanzien van VTM, maar ook niet ten aanzien van het andere aanbod. Weigeren op dit ogenblik, in dit halfroond, te praten over het statuut van de openbare omroep, is in feite in de kaart van VTM spelen. Het is inderdaad naïef te denken – maar men dacht dat – dat door een rustpauze in acht te nemen de BRT plots tot het inzicht zou komen dat men aan bepaalde zaken moet sleutelen.

De BRT kan op dit ogenblik niet tot dit inzicht komen, precies omdat haar Raad van Bestuur een politieke vertaling is van de krachtverhoudingen binnen de Vlaamse Raad en omdat binnen de BRT nu ook een aantal syndicale krachten actief zijn die vandaag resoluut zeggen dat een aantal punten onbespreekbaar zijn en blijven.

De heer E. Derycke : Indien u een tweeledig systeem invoert, zal u zien wat er best overleeft. Ik vind het op zichzelf reeds zeer positief dat de vakbonden de discussie op dat vlak willen aangaan. U mag het niet stellen alsof zij langs twee kanten willen profiteren.

Minister P. Dewael : Ik zal op 20 december aan de Vlaamse Regering twee voorstellen doen. De eerste voorstellen zullen de uitvoering zijn van de getroffen beslissingen in verband met het vaste percentage van het kijk- en luistergeld, in verband met de decretale regeling inzake cosponsoring en cofinanciering. Aan de andere kant zal ik een zeer concreet ontwerp van decreet indienen in verband met de BRT.

Dit betekent de decretale vertaling van de door mij rondgedeelde nota binnen de Vlaamse Regering en in de Vlaamse Raad over de toekomst van de omroep. Ter zake moet men nu verantwoordelijkheid dragen.

Indien de Vlaamse Regering mij niet volgt – ik maak mij ter zake niet veel begoochelingen – zal ik parlementsleden vragen dit ontwerp van decreet over te nemen en het vertalen in een voorstel van decreet. De Mediacommissie zal dan haar verantwoordelijkheid moeten nemen.

Volgens mij wordt er een valse discussie gevoerd. Inderdaad, de discussie over het vaste percentage van het kijk- en luistergeld over cosponsoring en cofinanciering is op dit ogenblik niet de essentie van de zaak.

De vraag rijst welke de gemeenschapsopdrachten zijn waarvan, wij, Vlaamse Raad, vinden dat zij moeten worden uitgevoerd door een openbare omroep. Wanneer wij deze gemeenschapsopdrachten gedefinieerd hebben, moet de vraag worden gesteld welke instantie ze zal uitvoeren. Zal het een parastatale B zijn of zouden we enigszins creatief kunnen zijn en komen tot een statuut sui generis – waarvoor ik pleit – tot een soort cultureel overheidsbedrijf, dat door managers zou worden bestuurd ?

Verwachten dat er van de Raad van Bestuur creativiteit uitgaat is eerder bedenkelijk wanneer men weet hoe de beheerders worden aangeduid. Ter zake hebben alle politieke partij-

Dewael

en schuld. Dat is niet ernstig. De Raad van Bestuur van de BRT heeft toevallig plaats op maandagnamiddag, na de vergaderingen van de partijbureaus van maandagvoormiddag. Men kan daar een aantal uren debatteren over bepaalde passages van het BRT-journaal. Vragen kunnen worden gesteld als : was de berichtgeving wel objectief ? Is deze of gene partij niet te veel aan bod gekomen ? Er kan worden nagegaan wie er in De Zevende Dag aan bod is gekomen en dergelijke meer. Maar over investeringsdossiers van honderden miljoenen frank wordt in een paar minuten beslist. Dat is niet ernstig.

Ik ben dus voorstander van een bepaald type van cultureel overheidsbedrijf, een overheidsbedrijf met minder politisering, met ook minder invloed van de vakbonden en vooral ook met veel meer autonomie.

Ter zake stel ik een zekere tegenpraak vast : enerzijds streven wij naar meer autonomie ; anderzijds stelt men zich in dit halfrond tijdens debatten over de media. in de plaats van de omroep.

Ik geef een zeer recent voorbeeld : de machtiging voor de BRT-radio om publiciteit uit te zenden. Dat lost niets op. De Directeur-generaal van de BRT-radio heeft gezegd dat men zijn programma's zal bezoedelen met publiciteit en dat de opbrengst voor de televisie moet dienen. Fundamenteel lost het dus het BRT-vraagstuk niet op.

Of men het graag wil of niet, men treft daarmee de vrije radio's. Dit ontkennen heeft geen enkele zin. Nu zegt collega Van Rompuy dat er moet worden voor gezorgd dat, wanneer de machtiging voor het uitzenden van publiciteit op de radio wordt gegeven, dat zij niet gewestelijk kan worden geworven, omdat dan de schade voor de vrije radio's te groot zou zijn.

Men heeft de beslissing genomen voor een machtiging van publiciteit op de radio. Nadien komt er enigszins reactie van de vrije radio's. Politiek meent men dat men iets te ver is gegaan en dat men moet trachten de beslissing ietwat te verzachten.

Men moet weten wat men wil.

De heer E. Van Rompuy : Er mag ter zake geen misverstand bestaan.

Ik heb gezegd dat wij voorstander zijn van de nationale reclame op de BRT. Wij hebben dat ook gezegd. Ik heb ervoor gepleit dat bij de ontkoppeling naar regionale zenders men aan regionale reclamewerving zou doen. Indien men dat bijvoorbeeld op de BRT reclame maakt voor GB is dit geen enkel probleem. Een andere zaak is dat, indien men naar BRT West-Vlaanderen ontkoppelt, men dan zal zeggen : „Koop bij de GB te Kortrijk”. (*Instemmend gebaar van de heer Derycke*)

Wij zijn voorstander dat de reclame bij de BRT-radio nationaal is en dat bij de ontkoppeling het verbod moet bestaan op regionale reclame, om de lokale radio's, die van streekgebonden reclame leven. maximale levenskansen te geven. De ketens die vooral nationale reclame werven worden daardoor in ieder geval het meest getroffen. Dit is ook de bedoeling, omdat wij tegen de ketens zijn.

Ik heb slechts gevraagd of u door de vrije radio's geformuleerde voorstellen bij het opstellen van de machtigingen zou onderzoeken. Dat heeft toch niets met een bocht te maken. U ziet overal bochten.

Maar in het document van uw partij lees ik : „Op lange termijn moet een omroepbestel worden uitgebouwd waarbinnen alleen nog maar private omroepen bestaan”. Die bocht vergoelikt u door een aantal voorstellen in verband met de BRT. die slechts vijgen na Pasen zijn na de lange termijn-doelstelling die uw partij ter zake heeft geformuleerd !

Minister P. Dewael : Mijnheer Van Rompuy, u moet notities volledig lezen en ze niet alleen in fine citeren.

De heer E. Van Rompuy : Ik heb u voorgelezen uit een document, een verslag van een persconferentie waarop u aanwezig was.

Minister P. Dewael : Mijnheer Van Rompuy, u moet niet alleen de laatste bladzijde lezen. Ik ken het document beter dan u.

De heer E. Van Rompuy : In een document in een andere krant waarin

u uw stelling verdedigt, wordt inderdaad niet vermeld dat de BRT op lange termijn moet verdwijnen. Maar dit was een citaat uit een document Verhofstadt.

Minister P. Dewael : De korte termijnoptie van mijn partij – wij spreken dezelfde taal – is de omvorming tot een cultureel overheidsbedrijf met meer autonomie en minder invloed van politiek en vakbonden.

Op langere termijn moeten, volgens mijn partij, ook gemeenschapsopdrachten blijvend in een decreet kunnen worden ingeschreven, ik denk hierbij aan de culturele en educatieve opdrachten.

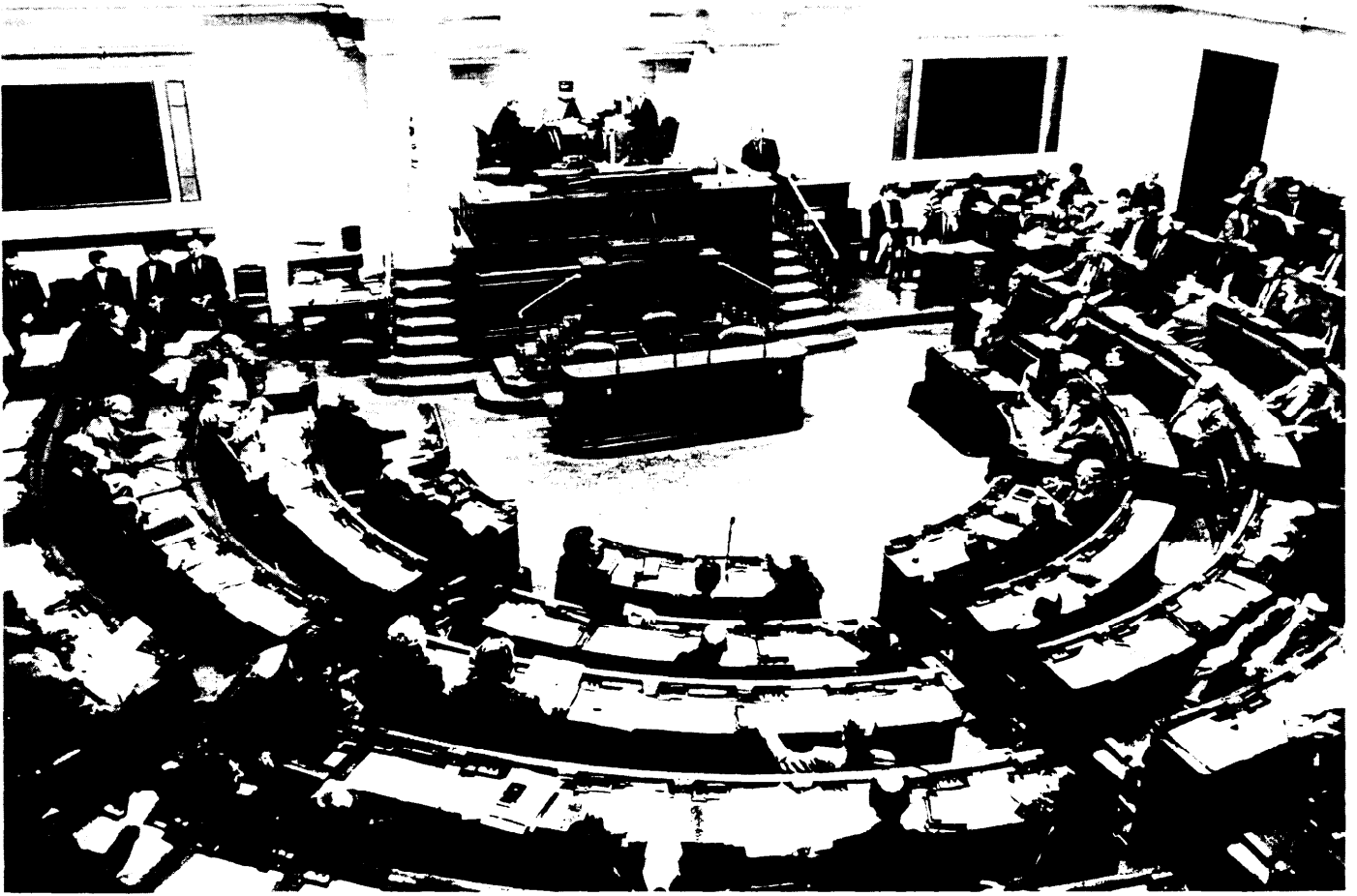
Trouwens. hierin schiet de BRT vandaag nogal eens tekort. De discussie om de kijkcijfers is potsierlijk. In de strijd om de kijkers verloochent de openbare omroep eigenlijk zijn belangrijkste opdracht.

Wanneer de Vlaamse Raad en Executieve dan toch een openbare omroep financieren, dan moeten zij ook duidelijke opdrachten geven. De educatieve en culturele functie moeten opnieuw worden gedefinieerd. Laten wij ter zake voor de commerciële omroep niet strenger zijn dan voor de BRT. Als Walter Capiou op de BRT uitpakt met Hoger Lager, dan moet dat kunnen. Maar als hij een ander spelprogramma op VTM presenteert, dan vindt men dat cultuurbarbarisme. Wij moeten ter zake consequent zijn.

Een openbare omroep moet, naast zijn vormingstaak, ook degelijke informatie brengen. De vorming is precies fundamenteel om de cultuurvervlakking, waarvoor de heer Van Rompuy zo is bevreesd, te voorkomen. Dat veronderstelt ook dat men kunst- en cultuurprogramma's op een andere manier brengt dan vandaag het geval is.

De heer A. De Beul : Dat veronderstelt dat de BRT blijft. De uitspraak dat de BRT op lange termijn moet verdwijnen en commercieel worden, is misleidend en een vorm van volksverlakerij. Men wenst dan voor het volk slechts amusement van om het even welk allooi.

Minister P. Dewael : Mijnheer De Beul, u hebt niet goed geluisterd ! Er

Een gezicht op de Raad vanuit de openbare galerij

moeten wèl gemeenschapsopdrachten blijvend in een decreet worden ingeschreven.

Vandaag beslist de meerderheid in de nationale Regering dat aan de PTT en RTT meer autonomie moet worden gegeven. Tien jaar geleden was een dergelijke uitspraak revolutionair en radicaal. Misschien moet men in een aantal debatten radicaal zijn opdat de debatten zouden worden gevoerd. Vandaag wil iedereen een BRT-debat voeren. Dat was zes maanden geleden niet zo evident. *(Applaus bij de PVV)*

De heer A. De Beul : Wij willen inderdaad een debat over de BRT omdat wij de omroep willen veranderen – en de betrokkenen mogen dit gerust horen – in het belang van een gemeenschapsomroep. die kwalitatief goede programma's populair tracht te maken en populaire programma's goed brengt.

De Gemeenschap betaalt voor kwaliteit. Zij betaalt voor programma's die commerciële omroepen niet kunnen brengen omdat er geen reclamefirma bereid is om daaraan geld te spenderen.

Ik wil aan een project meewerken waardoor die doelstelling wordt gerealiseerd. Dit mag niet als een overgang worden beschouwd : de BRT mag op lange termijn niet commercieel worden. Daar is de VU geen voorstander van.

De VU is het eens met de Minister dat het debat moet handelen over de structuur, het personeel, management – ter zake zullen wij ook voorstellen indienen –, maar niet over de finaliteit van de BRT ! De BRT als gemeenschapsomroep in vraag stellen, dat nooit !

De heer L. Hancké : Mijnheer de Minister, u hebt de vraag van de heer De Beul daarnet ontweken. Wij zouden graag van u vernemen of het tot uw beleid behoort, nu en in de naaste toekomst, de BRT te laten bestaan en haar alle ontwikkelingskansen te geven. Deelt u al dan niet de inzichten die recentelijk door uw partijvoorzitter op een persconferentie werden geformuleerd om de openbare omroep af te schaffen ?

Minister P. Dewael : Mijnheer Hancké, ik hoef van u geen les te krijgen in het voeren van debatten over wat dan ook.

Ik vraag een debat over de toekomst van de BRT.

De heer E. Van Rompuy : Antwoord op de vraag.

Minister P. Dewael : Uw partij heeft dit debat gedurende lange tijd tegengehouden. Waarom ? Omdat uw partij zich lekker voelt met haar politieke vertegenwoordigers in de openbare omroep. U wil niet fundamenteel discussiëren over de openbare omroep. Dat is de realiteit !

De heer L. Hancké : Wij hebben het goed begrepen ! U antwoordt niet op de vraag.

Minister P. Dewael : Ik zal op 20 december aan de Vlaamse Executieve een heel duidelijk ontwerp van decreet over de toekomst van de openbare omroep voorstellen om er een slagvaardiger, dynamischer omroep van te maken, die geactualiseerde opdrachten moet krijgen.

Mijnheer Van Rompuy, in welke mate u nog vrijheid van spreken krijgt zal blijken wanneer de werkelijke bazen van uw partij – die het ook binnen de BRT voor het zeggen hebben – verklaren dat niet verder mag worden gegaan. Op dat moment zal de enige bondgenoot voor een dergelijke toekomstvisie voor de BRT, de Volksunie zijn, omdat zij er, net zoals de PVV, geen belangen van personeel heeft te verdedigen. Dat is de realiteit, die u niet durft te zeggen. *(Applaus bij de PVV) (Twistgesprekken tussen de heren Denys en Van Rompuy)*

Mijn volgende punt gaat over VTM. De doemdenkers van vroeger hebben

ongelijk gekregen. Wij stellen vandaag immers vast dat VTM het goed maakt. Ik spreek mij niet uit over de programmatie. Het is geen gemeenschapsomroep.

Ten opzichte van VTM moet men inzake het culturele niveau van de programmatie niet kritischer handelen dan ten opzichte van de BRT. Men moet consequent blijven en het financieel kader dat destijds werd gecreëerd, respecteren.

Ik heb daarnet een duidelijk antwoord gegeven aan collega De Beul in dat verband. Reclamemachtigingen moeten dus, ook voor lokale en regionale televisie kunnen, zonder dat men de afspraken met VTM op de helling plaatst. VTM heeft de landelijke machtiging bekomen. Daarnaast bepaalt het kabeldecreet de mogelijkheid tot oprichting van lokale en regionale televisie met financiering via de opbrengst uit handelspubliciteit. Ik ben echter tegenstander van een vermenging ter zake.

Het Comité van Experten heeft vorige zaterdag een interessant rapport afgeleverd in verband met de financiering van, onder meer, de lokale en regionale televisie. Van deze gelegenheid maak ik dan ook gebruik om te wijzen op het grote verschil in de adviesverlening tussen het Comité van Experten enerzijds en de Mediaraad anderzijds.

De verklaring hiervoor is eenvoudig : het Comité van Experten bestaat inderdaad uit een aantal deskundigen, terwijl men in de Mediaraad een breed forum heeft willen installeren van alle representatieve organisaties. Op dat ogenblik doet men binnen zo'n adviesraad uiteraard aan politiek. Het Comité van Experten houdt er dus duidelijk een andere visie op na dan de Mediaraad, ook wat de toekomst van de openbare omroep betreft.

Wij zullen een financieel kader moeten creëren, ook voor de lokale en de regionale televisie. Ik pleit ervoor de niet-openbare televisieverenigingen niet te laten betoelagen, want dan zou men er verkapt BRT-tjes van maken. We moeten eenvoudigweg consequent zijn.

Private media – radio en televisie – worden gefinancierd door de publici-

teit. Die publiciteitsmarkt heeft beperkingen: al stellen wij nu wel vast dat zij ruimer is dan we ooit hadden durven voorspellen. Indien de publiciteitsmarkt ooit uitgeput geraakt, mogen wij zeker niet de fout begaan met overheidsgeld te komen aandragen. Wat de BRT betreft pleit men voor overheidsdotaties, maar het zou toch al te contradictoerisch zijn enerzijds over onvoldoende overheidsmiddelen te beschikken om de BRT te financieren en anderzijds wel overheidsgeld te mobiliseren om niet-openbare commerciële televisie te subsidiëren.

De heer E. Derycke : Is het dan de bedoeling van de PVV een tweede commercieel net op te bouwen door de ketenvorming te bewerkstelligen in de lokale televisie ?

Minister P. Dewael : Mijnheer Derycke, u kent het kabeldecreet evengoed als ik.

De heer E. Derycke : Ik ken het zeer goed, maar het wordt niet toegepast.

Minister P. Dewael : Het kabeldecreet voorziet de mogelijkheid van één landelijk commercieel televisiestation. Het huidige decretale kader laat dus dat waar u om vraagt niet toe.

Ik kom nu tot de vrije radio's. Ook in dit verband is mijn visie duidelijk. Ik heb een nota opgesteld ter aanpassing van het decreet van 1982. Ik ben er zeker van dat het mogelijk moet zijn om, naast kleinschalige vrije radio's, ook grotere radio's te laten bestaan. Ook hier weer zijn de publiciteitsmarkt en de beschikbare frequenties de enige beperkingen. De kleinschalige initiatieven op het vlak van vrije radio's zouden bijvoorbeeld kunnen worden gesitueerd in de band 104-108 en de grootschalige initiatieven bijvoorbeeld in de band 102-104.

De meerderheid heeft daar echter een andere visie over, die ik respecteer. Daar is men voorstander van het kleinschalig karakter van vrije radio's omdat het medium zou moeten beperkt blijven, zoals vermeld in het decreet van 1982, tot een zendbereik van ongeveer 8 kilometer. Ik vind dat fout. Ik vind het absurd, de creatieve krachten op het vlak van het niet-openbare radiogebeuren de kans te

Dewael

ontzeggen om een groter publiek te bereiken dan vandaag het geval is.

Wat de geschreven pers betreft, mogen we niet uit het oog verliezen dat het kabeldecreet was ingegeven vanuit de zorg tot het behoud van de pluriformiteit van de pers. De geschreven pers heeft haar verantwoordelijkheid opgenomen en heeft haar intreden gedaan binnen VTM. Als men praat over het heropenen van het reclamedebat moet men dat ook altijd voor ogen houden.

Vervolgens, wat betreft onze eigenlijke steun aan de geschreven pers, heb ik onlangs vanwege de Federatie van Uitgevers een voorstel ontvangen om die steunmaatregelen te herordenen om tot een grotere selectiviteit te komen. Ik ben van mening dat indien de overheid steun verleent aan de geschreven pers, dit steeds moet gebeuren vanuit de zorg tot het behoud van een zo groot mogelijk pluralisme en een zo groot mogelijke uniformiteit. **Dat** is vandaag niet altijd het geval.

Mijnheer de Voorzitter, collega's. tot daar mijn antwoorden. Ik wens er nog wel aan toe te voegen dat, indien tijdens voorbije maanden op het vlak van de media, een aantal beslissingen niet werden genomen of indien er eigenaardige beslissingen werden getroffen, zulks duidelijk is gebeurd vanuit een politieke verantwoordelijkheid.

Wij hebben in het verleden steeds gezegd dat er een scheiding moest worden gerespecteerd : enerzijds moet aan de creatieve krachten in de samenleving de kans worden geboden zich te uiten via private televisie en vrije radio's. Anderzijds moet aan de openbare omroep – gefinancierd met gemeenschapsgeld – een ander statuut worden gegeven teneinde hem slagvaardiger en dynamischer te maken om hem in staat te stellen te concurreren met de private televisie en met het aanbod van het buitenland.

Gezien de meerderheid er een andere visie op na houdt, verlopen de discussies hieromtrent vrij moeilijk. Dat komt het medialandschap uiteraard niet ten goede. Ik zal hoe dan ook mijn voorstellen handhaven. Indien er voor andere beslissingen wordt geroepen, dan zal ik die laten uitvoeren,

al zal ik zeker niet nalaten mijn voorstellen via het Parlement en via de Vlaamse Raad te herhalen.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, wat de Vlaamse Mediaraad betreft, heeft de Minister daarstraks gezegd dat er een onderscheid bestaat tussen een advies uitgaande van het Comité van Experts en een advies dat wordt voorbereid door de Raad in zijn geheel. Dat is inderdaad de realiteit. Toch moet u oppassen, mijnheer de Minister, met deze uitspraak.

Inderdaad, ik zie ook het verschil tussen het ene en het andere, maar ik maak mij zorgen, meer bepaald wat het Comité van Experts betreft, inzake mogelijke belangenvermenging. Ik hoop dat wij in staat zullen zijn het decreet op de Vlaamse Mediaraad te herzien, derwijze dat een aantal mankementen en minder gunstige zaken die nu gebeuren, in de toekomst kunnen worden vermeden.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik wil nog een concrete vraag stellen aansluitend bij de uiteenzetting van de heer Hancké.

VTM heeft een monopolie op de commerciële en niet-commerciële reclame voor de duur van 18 jaar. Uw stelling om op langere termijn te komen tot verschillende openbare omroepen in Vlaanderen is de grootste bedreiging voor VTM. Het afschaffen van de BRT en de toelating van reclame op de radio ondergraaft de monopoliepositie van VTM. Inderdaad, het mag wel eens worden gezegd hoe inconsequent dit standpunt is.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer Van Rompuy, ook een lange-termijn-strategie moet juist worden ingeschat. Wanneer ik als Vlaamse overheid, vanuit de Vlaamse Regering, in 1987 een culturele erkenning aan VTM heb gegeven en de nationale Regering geeft een machtiging aan de BRT, dan ben ik de eerste om te zeggen dat wat voor particulieren

geldt ook voor de overheid moet gelden. Met andere woorden pacta sunt servanda, een contract strekt partijen tot wet.

Ik ben voldoende geschoold om in te zien wat de juiste waarde is van een dergelijk engagement. Dat engagement moet inderdaad worden gerespecteerd. (*Onderbreking door de heer Van Rompuy*)

Dat zou u zo kunnen interpreteren.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Rompuy, vindt u dat men na vandaag al kan zeggen dat het monopolie inzake reclame na 18 jaar alleen aan VTM moet worden gegeven ?

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, ik richt mij eerst nog even tot de heer De Beul. Collega, laat u toch niet verleiden tot welke discussie dan ook op langere termijn. En laat vooral niet gebeuren dat op korte termijn geen discussie over de BRT kan worden gevoerd.

Mijns inziens moet het decreet op de Mediaraad worden gewijzigd. Ik zeg dat de Mediaraad een te log apparaat is, **ook** wat de samenstelling betreft ; voornamelijk de eenderde-vrouwregel plaatst mij voor de grootste mogelijke moeilijkheden telkens wanneer iemand ontslag neemt.

Wanneer men een Adviesraad moet bemannen en „bevrouwen” en enerzijds rekening houden met het Cultuurpact en anderzijds met eenderde-minimumnorm van het andere geslacht, komt men telkenmale zich een wijziging voordoet in de grootste moeilijkheden. Dus moet het decreet worden gewijzigd.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.40 uur.*
